

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTUTKINTO
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

Ammatilliset tutkinnon osat

Vaatetusala

Vaatetusompelija, vaatetusalan assistentti

Sisustusompelija, sisustustekstiiliosaaja

Sisällys

1	TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTUTKINTO	3
1.1.	JOHDANTO	3
1.2.	AMMATTIALAN KUVAUS	3
1.3.	AMMATTIALAN ARVOPERUSTA	3
1.4.	TUTKINNON JA TARJOTTAVIEN OSAAMISALOJEN TAVOITTEET.....	3
2	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	4
2.1.	PAKOLLINEN TUTKINNON OSA.....	4
	TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN.....	4
2.2.	VAATETUSOMPELIJA, PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	10
	VAATEOMPELUN PERUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	10
	VAATEOMPELUN JA ASIAKASPALVELUN TEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	17
	VAATEOMPELUN AMMATILLISEN PROJEKTITYÖN TOTEUTTAMINEN	26
2.3.	SISUSTUSOMPELIJA, PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	35
	SISUSTUSTEKSTIILIEN VALMISTUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	35
	VERHOJEN VALMISTUS- JA ASENNUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN.....	43
	SISUSTUSTEKSTIILIEN AMMATILLISEN PROJEKTITYÖN JA ASIAKASPALVELUN TOTEUTTAMINEN	50
2.4.	VAATETUKSEN OSAAMISALA, VALINNAISET TUTKINNON OSAT	60
	KAAVOITUS- JA SARJATÖISSÄ TOIMIMINEN.....	60
	VAATETUSALAN ERIKOISAMATERIAALIEN TYÖSTÄMINEN	65
	MUOTOILU- JA VALMISTUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	69
2.5.	KAIKILLE VALINNAISET AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	73
	MYyntIPALVELUN TOTEUTTAMINEN	73

1 TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTUTKINTO

1.1. JOHDANTO

Tutkinto on mahdollista suorittaa Kalajoen ammattiopistossa.

Vaatetuksen osaamisalan suorittanut vaatetusompelija hallitsee sekä teollisen että ateljeetyyppisen vaatteiden suunnittelu- ja valmistusprosessin. Hänellä on valmiudet toimia yrityksissä kaavoituksen, valmistuksen ja viimeistyksen eri tehtävissä. Hänellä on hyvä materiaalituntemus ja taito valmistaa tuotteita kankaiden lisäksi alan erikoismateriaaleista, kuten esimerkiksi nahasta. Vaatetusompelijan luovuutta ja kädentaitoja tarvitaan myös pukuvuokraamojen, teattereiden sekä esiintyvien taiteilijoiden puvustuksessa. Korjausompelu ja vaatteiden muodistus on myös osa vaatetusompelijan työnkuva. Vaatetusompelijan tehtävät edellyttävät jatkuvaa muodin ja trendien seuraamista, uusien materiaalien tuntemusta ja tiedon soveltamista kulloisiinkin työtehtäviin. Opintoihin sisältyvien asiakaspalvelu- ja yrittäjyysopintojen kautta opiskelija omaksuu liiketaloudellisen ajattelutavan, mikä antaa valmiuksia toimia vaatetusalan kaupan asiakaspalvelussa ja kokemuksen myötä mahdollisuuden toimia itsenäisenä yrittäjänä. Vaatetusosalalla toimiva käyttää tietotekniikkaa apuvälineenään ja hyödyntää taitojaan tietojen sähköisessä välityksessä osapuolelta toiselle.

Vaatetuksen osaamisalan suorittanut sisustusompelija suunnittelee, kaavoittaa ja valmistaa ommeltavia sisustus-tekstiilejä kotiin ja julkisiin tiloihin. Hän ymmärtää, että sisustustekstiilit ovat osa muuta sisustamista ja pystyy näkemään työnsä osana suurempaa kokonaisuutta sekä ottamaan huomioon muiden ammattilaisten tehtävät yhteisissä projekteissa. Sisustusosalalla toimiva käyttää tietotekniikkaa apuvälineenään ja hyödyntää taitojaan tietojen sähköisessä välityksessä osapuolelta toiselle. Sisustusompelija tuntee erilaiset sisustusmateriaalit. Hän osaa mitoittaa sisustustekstiilit kohteen ja käyttötarkoituksen mukaan sekä valmistaa tuotteet laadukkaasti ja asentaa ne paikoilleen. Hän opastaa asiakasta materiaalivalinnoissa ja tuotteiden hoidossa. Sisustusosalalla työskenneltäessä on ymmärrettävä värien ja valaistuksen perusasiat ja niiden vaikutus sisustukseen. Sisustusompelija voi työskennellä erilaisissa tehtävissä sisustusliikkeissä, kangaskaupoissa ja sisustustavarataloissa. Hän voi myös toimia itsenäisenä yrittäjänä tai valmistaa tuotteita alihankintatöinä muille yrityksille.

1.2. AMMATTIALAN KUVAUS

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/133957/ops/sisalto/156119>

1.3. AMMATTIALAN ARVOPERUSTA

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/133957/ops/sisalto/156118>

1.4. TUTKINNON JA TARJOTTAVIEN OSAAMISALOJEN TAVOITTEET

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/133957/ops/sisalto/156117>

2 AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

2.1.PAKOLLINEN TUTKINNON OSA

Perustetiedot: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/133957/ops/tiedot>

TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitella omaa työtään ja ajankäyttöään työohjeiden, työpiirustusten tai työsuunnitelmien mukaan • Ottaa vastuuta oman työn etenemisestä • Tunnistaa alansa yleisimmät materiaalit ja raaka-aineet sekä niiden rakenteet ja ominaisuudet • Selvittää alansa yleisempien materiaalien ja raaka-aineiden valmistusprosesseja • Ottaa huomioon alansa yleisempien materiaalien hoito-ohjeet • Käyttää alansa yleisimpiä materiaaleja tarkoituksenmukaisuus- ja taloudellisuusnäkökohdat huomioon ottaen • Käyttää alansa yleisimpiä koneita ja laitteita ja tehdä tai järjestää niille päivittäishuollon • Ottaa työskentelyssään huomioon ja noudattaa ergonomian ja työturvallisuuden vaatimuksia • Työkennellä yrityksen laatuvaatimukset huomioon ottaen • Huolehtia työympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä • Seurata oman ammattialansa sekä tekstiili- ja vaatetusalan kehitystä • Ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmisuhteita sekä toiminta- ja työkykyään • Esitellä ja arvioida omaa työtään ja oman työnsä laatua • Noudattaa vaitiolovelvollisuusohjeita 	
OPINTOJAKSOT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen (15 osp)	
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustuotteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oma työn suunnittelu ja suunnitelmien tekeminen • Taloudellinen ja laadukas toiminta • Terveellisen ja turvallisen työympäristön suunnittelun ylläpitäminen • Terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitäminen • Ihmissuhteiden ylläpito ja yhteisön tuen hyödyntäminen • Materiaalit ja raaka-aineet • Työsuunnitelmat ja työohjeet • Peruskoneiden ja laitteiden tuntemus, käyttö ja päivittäishuolto • Ergonomia ja työturvallisuus • Tekstiili- ja vaatetusalan kehityksen seuraaminen • Ammattietiikka (vaitiolovelvollisuus) • Ihmissuhteiden ylläpito ja yhteisön tuen hyödyntäminen <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus ja itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Ei edeltävyysopinnoja.	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktiivoin menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen 	

- ammattitaitovaatimuksiin verraten
- opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen
- suullista ja kirjallista palautetta antaen

Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.

Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tämän tutkinnon osan arvosana muodostuu seuraavasti.

Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä):

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa jonkin muun tutkinnon osan yhteydessä, mutta osoitetaan kuitenkin erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä

Muu osaamisen arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

- Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen
- Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaateuksen osaamisalan **Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen 15 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa jonkin muun tutkinnon osan yhteydessä, mutta osoitetaan kuitenkin erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Tekstiili- ja vaatetusalan perustuotteiden valmistaminen

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT

Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.

Arviointikeskusteluun osallistuvat:

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja (t)
- Opiskelija tekee itsearvioinnin

Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päyttävät:

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em. yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu ja suunnitelmien tekeminen

Tyydyttävä T1	• suunnittelee ohjattuna työtään, mutta työ saattaa myöhästyä suunnitellusta tai annetusta aikataulusta
Hyvä H2	• suunnittelee työnsä annettujen ohjeiden mukaan ja työ tulee valmiiksi suunnitellussa ajassa
Kiitettävä K3	• suunnittelee työnsä ja soveltaa suunnitelmaansa tilanteen vaatimusten mukaan ja työ valmistuu joutuisasti

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1	• noudattaa työaikoja ja toimii ohjattuna työohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	• noudattaa työaikoja ja annettuja työohjeita
Kiitettävä K3	• noudattaa työaikoja ja suunnitelmia sekä neuvottelee mahdollisista muutoksista

Taloudellinen ja laadukas toiminta

Tyydyttävä T1	• saavuttaa ohjattuna asetetut laatutavoitteet
Hyvä H2	• toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen
Kiitettävä K3	• toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen ja kehittää omaa toimintaansa laatutavoitteet huomioon ottaen

Terveellisen ja turvallisen työympäristön suunnittelu ja ylläpitäminen

Tyydyttävä T1	• ottaa oman työnsä suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystieteellisiä sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa

	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii omasta työpisteestään ja sen siisteydestä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa oman työnsä suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystieteiden kohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta • huolehtii työympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa oman työnsä suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveystieteiden kohdat sekä osaa soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa • huolehtii aktiivisesti työympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä
Terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii itsenäisesti terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa itsenäisesti kehittää monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
Ihmissuhteiden ylläpito ja yhteisön tuen hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tukea muilta työyhteisön jäseniltä ja antaa tukea tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii luontevasti vuorovaikutuksessa työyhteisön jäsenien kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan työyhteisön yhteisöllisyyttä.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Työvälineiden ja koneiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää, säätää ja huoltaa keskeisimpiä työvälineitä ja -koneita ohjattuna ja tutuissa työtehtävissä, tarkistaa käyttöohjeista tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää, säätää ja huoltaa keskeisimpiä työvälineitä ja -koneita tutuissa työtehtävissä, hyödyntää käyttöohjeita tarvittaessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee työhön sopivat työvälineet sekä käyttää ja säätää työvälineitä ja -koneita käyttöohjeiden mukaan vaihtelevissa työtilanteissa sekä huoltaa niitä tarvittaessa
Materiaalien ja raaka-aineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ohjattuna yleisimmät materiaalit ja raaka-aineet sekä niiden pääasialliset käyttökohteet • hallitsee ohjattuna käyttämiensä materiaalien hoito-ohjeet • selvittää ohjattuna yleisimpien materiaalien ja raaka-aineiden valmistusprosesseja • käyttää, suojaa ja varastoi materiaaleja ja raaka-aineita ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa materiaalit ja ottaa työssään huomioon materiaalien ja raaka-aineiden erilaiset ominaisuudet ja käyttökohteet • hallitsee tärkeimpien materiaalien hoito-ohjeet ja laatii tarvittaessa tuotteiden hoito-ohjeita • selvittää yleisimpien materiaalien ja raaka-aineiden yleisimmät valmistusprosessit ja niiden vaikutukset lopputulokseen • käyttää, suojaa ja varastoi materiaaleja ja raaka-aineita

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa materiaalit ja raaka-aineet ja ottaa työssään huomioon materiaalien ja raaka-aineiden erilaiset ominaisuudet ja käyttökohteet, sekä hyödyntää niitä tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti tulkitsee ja laatii tuotteiden ja materiaalien hoito-ohjeita selvittää itsenäisesti yleisimpien materiaalien ja raaka-aineiden tuotantoprosessit ja ennakoii niiden vaikutukset lopputulokseen käyttää, suojaa ja varastoi materiaaleja ja raaka-aineita huolellisesti ja taloudellisesti.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA	
Työsuunnitelmien/ työohjeiden tulkitseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee ohjattuna työohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee tavallisimpia työohjeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee itsenäisesti ja sujuvasti työohjeita
Toimialan tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää toimialueen tekstiili- ja vaatetusalan yrityksiä tutustuu ohjattuna oman ammattialansa kehityksen historiaan sekä ottaa sen työssään huomioon ottaa tarvittaessa ohjattuna yhteyksiä tekstiili- ja vaatetusalan tyypillisiin yhteistyökumppaneihin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää toimialueen tekstiili- ja vaatetusalan yrityksiä, niiden tuotteita ja palveluja tutustuu tekstiili- ja vaatetusalan yleiseen kehityshistoriaan ja oman ammattialansa tyypillisiin piirteisiin sekä ottaa ne työssään huomioon ottaa tarvittaessa yhteyksiä tekstiili- ja vaatetusalan tyypillisiin yhteistyökumppaneihin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää valtakunnallisia ja alueellisia tekstiili- ja vaatetusalan yrityksiä, niiden tuotteita ja palveluja tutustuu tekstiili- ja vaatetusalan sekä oman alansa kehityshistoriaan ja kehityssuuntiin sekä ottaa ne työssään huomioon ottaa tarvittaessa yhteyksiä tekstiili- ja vaatetusalan erilaisiin yhteistyökumppaneihin sekä tunnistaa alan yritystoiminnan rakenteita.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta arvioidessaan omien työsuoritustensa onnistumista ja kykenee vastaanottamaan palautetta toimii ohjattuna työskentelyprosessissaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi työsuoritustensa onnistumista ja kykenee vastaanottamaan palautetta toimii luontevasti työskentelyprosessissaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi työsuoritustensa onnistumista ja perustelee arviointiaan sekä kehittää tarvittaessa työtapojaan toimii luontevasti ja sujuvasti työskentelyprosessinsa eri vaiheissa
Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii yhteistyössä työryhmän jäsenten kanssa

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän aktiivisena jäsenenä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii rakentavassa yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän aktiivisena jäsenenä sekä edistää työryhmän toimintaa
Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttäytyy asiallisesti sekä noudattaa vaitiolovelvollisuusohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttäytyy asiallisesti ja hyvien käyttäytymistapojen mukaan sekä noudattaa vaitiolovelvollisuusohjeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttäytyy asiallisesti ja hyvien käyttäytymistapojen sekä tilanteen vaatimusten mukaan sekä noudattaa vaitiolovelvollisuusohjeita
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää työssään riskejä • noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille • käyttää ohjattuna suojaimia ja työvälineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • vastaa toimintansa turvallisuudesta • noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden • varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa ja käyttää niitä oikein
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • vastaa toimintansa turvallisuudesta sekä pyrkii kehittämään turvallisuutta • noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenet, havaitsee ja tunnistaa toimintaansa liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä • varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa sekä ilmoittaa viallisista työvälineistä eteenpäin.

2.2.VAATETUSOMPELIJA, PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

VAATEOMPELUN PERUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ottaa huomioon vaatetuksen työprosessin eri vaiheet • Arvioida työkokonaisuuden toteutumista • Tuottaa tuotekuvan • Laatia työsuunnitelmia • Ottaa asiakkaalta perusmitat • Tehdä kaavamerkinnät ja hallitsee kaivasanastoa • Tehdä kaavamutoksia valmiiseen kaavaan • Tehdä leikkuukaavoja • Tehdä yksittäisleikkuun • Valita materiaaleja, lankoja ja lisätarvikkeita • Valmistaa yksinkertaisia tuotteita • Suunnitella työtään • Ottaa vastuuta työnsä etenemisestä • Valmistaa tuotteen laatuvaatimukset huomioon ottaen • Tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoita ja suojaudua niiltä • Toimia työyhteisön jäsenenä • Ottaa huomioon työympäristön työturvallisuusjärjestelmät 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<ul style="list-style-type: none"> • Vaatetuksen työprosessin hallinta • Työn itsearviointi • Työsuunnitelmien laatiminen • Taloudellinen ja laadukas toiminta • Terveellisen ja turvallisen työympäristön suunnittelu ja ylläpitäminen • Tuotteen kuvaaminen • Mitanotto • Kaavoitus • Materiaalien valinta • Työmenetelmän valinta • Leikkuu • Valmistaminen • Langan ja neulan valinta • Materiaalien ominaisuuksien hallinta • Työmenetelmän valinta • Laadun hallinta • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky <p>Toteuttamistavat: kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivien menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen 	

- ammattitaitovaatimuksiin verraten
- opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen
- suullista ja kirjallista palautetta antaen

Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Tämän tutkinnon osan arvosana muodostuu seuraavasti.

Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä):

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnitelmalla yksinkertaisen tuotteen tai tuotteen osan valitsemalla työtapoja ja tarvikkeita, tekemällä leikkuukaavat ja leikkaamalla tuotteen yksittäisleikkuuna sekä valmistamalla sen viimeistellysti. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia):

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

- Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen
- Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan **Vaateompelun perustehtävissä toimiminen 15 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnitelmalla yksinkertaisen tuotteen tai tuotteen osan valitsemalla työtapoja ja tarvikkeita, tekemällä leikkuukaavat ja leikkaamalla tuotteen yksittäisleikkuuna sekä valmistamalla sen viimeistellysti. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Vaateompelun perustuotteiden suunnittelu ja valmistaminen.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT														
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>														
NÄYTÖN ARVIOIJAT														
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) (x) Työelämän edustaja (t) (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) () Työelämän edustajat (x) em. yhdessä</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>														
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA														
<p>Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>														
ARVIOINTI														
<p>1. TYÖPROSESSIN HALLINTA</p> <p>Vaatetuksen työprosessin hallinta</p> <table border="0"> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Tyydyttävä T1</td> <td>• suunnittelee työtään, mutta tarvitsee ohjausta kokonaisuuksien hallinnassa</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Hyvä H2</td> <td>• suunnittelee työnsä ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Kiitettävä K3</td> <td>• suunnittelee itsenäisesti työtään ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen sekä kehittää työskentelytapojaan</td> </tr> </table> <p>Työn itsearviointi</p> <table border="0"> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Tyydyttävä T1</td> <td>• arvioi oman työnsä onnistumista</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Hyvä H2</td> <td>• arvioi työn kuluessa työnsä ja työskentelynsä onnistumista</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Kiitettävä K3</td> <td>• arvioi työn kuluessa työskentelyään sekä lopputuloksen onnistumista ja perustelee arviointiaan</td> </tr> </table> <p>Työsuunnitelmien laatiminen</p> <table border="0"> <tr> <td style="background-color: #f2f2f2;">Tyydyttävä T1</td> <td>• valitsee ohjeista tai kirjoista työtään vastaavia perustyötapojen rakennekuvia, mutta tarvitsee ohjausta valinnoissaan</td> </tr> </table>	Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään, mutta tarvitsee ohjausta kokonaisuuksien hallinnassa	Hyvä H2	• suunnittelee työnsä ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen	Kiitettävä K3	• suunnittelee itsenäisesti työtään ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen sekä kehittää työskentelytapojaan	Tyydyttävä T1	• arvioi oman työnsä onnistumista	Hyvä H2	• arvioi työn kuluessa työnsä ja työskentelynsä onnistumista	Kiitettävä K3	• arvioi työn kuluessa työskentelyään sekä lopputuloksen onnistumista ja perustelee arviointiaan	Tyydyttävä T1	• valitsee ohjeista tai kirjoista työtään vastaavia perustyötapojen rakennekuvia, mutta tarvitsee ohjausta valinnoissaan
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään, mutta tarvitsee ohjausta kokonaisuuksien hallinnassa													
Hyvä H2	• suunnittelee työnsä ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen													
Kiitettävä K3	• suunnittelee itsenäisesti työtään ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen sekä kehittää työskentelytapojaan													
Tyydyttävä T1	• arvioi oman työnsä onnistumista													
Hyvä H2	• arvioi työn kuluessa työnsä ja työskentelynsä onnistumista													
Kiitettävä K3	• arvioi työn kuluessa työskentelyään sekä lopputuloksen onnistumista ja perustelee arviointiaan													
Tyydyttävä T1	• valitsee ohjeista tai kirjoista työtään vastaavia perustyötapojen rakennekuvia, mutta tarvitsee ohjausta valinnoissaan													

	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee yksinkertaisten tuotteiden työjärjestyksiä tai valitsee sopivan työjärjestyksen ohjeista tai kirjoista, tarvitsee ohjausta uusien työjärjestysten laatimisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee ja piirtää toteutuskelpoisia tuotteiden rakennekuvia laatii tavallisimpien tuotteiden työjärjestyksiä mallin tai mallivaatteen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee tuotteiden rakenteita ja piirtää niiden rakennekuvia suunnittelee ja laatii itsenäisesti tuotteiden työjärjestyksiä ottaen rakennekuvat huomioon tai päätelee työjärjestyksen mallista
Taloudellinen ja laadukas toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> saavuttaa ohjattuna asetetut laatutavoitteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen ja kehittää omaa toimintaansa laatutavoitteet huomioon ottaen
Terveellisen ja turvallisen työympäristön suunnittelu ja ylläpitäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa oman työnsä suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystieteellisiä sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa huolehtii omasta työpisteestään ja sen siisteydestä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa oman työnsä suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystieteelliset kohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta huolehtii työympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ottaa oman työnsä suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveystieteelliset kohdat sekä osaa soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa huolehtii aktiivisesti työympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Tuotteen kuvaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> piirtää tai tuottaa ohjattuna ymmärrettävät mallinmukaiset kuvat tuotteesta ja sen osista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> piirtää tai tuottaa mallinmukaiset kuvat tuotteesta ja sen osista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> piirtää tai tuottaa mittasuhteiltaan ja muodoiltaan sekä yksityiskohdiltaan sopuisia tuotekuvia sekä käyttää vaihtelevia työvälineitä ja menetelmiä
Mitanotto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa ohjattuna asiakkaan perusmitat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa asiakkaalta perusmitat tarkasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ottaa asiakkaalta perusmitat tarkasti, johdonmukaisesti ja joutuisasti
Kaavoitus	

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oikean kokoista valmiskaavaa, tarvitsee ajoittain ohjausta oikean koon valinnassa • käyttää kaavoitus- ja mittavälineitä sekä tekee mittauksia riittävällä tarkkuudella, tarvitsee ajoittain ohjausta mittatarkkuuden varmistamisessa • tekee yksinkertaisia mittamuutoksia valmiskaavaan, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • lisää saumanvarat kaavaan ja piirtää kaavoihin tarvittavia kaavamerkintöjä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oikean kokoisen valmiskaavan perusmittojen mukaan • mittaa kaavoituksessa tarvittavat mitat luotettavalla tarkkuudella • tekee yksinkertaisia mitta- ja kuositellumuutoksia valmiskaavaan ja tarkistaa ommeltavien saumojen pituudet • lisää kaavaan työtapasuunnitelman mukaiset saumanvarat ja tarvittavat kaavamerkinnot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oikean kaavakoon mitanoton perusteella ja tarkistaa valmiskaavat sekä tekee yksinkertaiset kaavamutokset • mittaa kaavoituksessa tarvittavat mitat ja mittaukset itsenäisesti ja täsmällisesti • tekee itsenäisesti yksinkertaisia kuositellumuutoksia kaavaan ja tarkistaa kaavanosien muodot ja yhteensopivuuden • tekee täsmälliset leikkuukaavat ja käyttää työtapojen mukaisia saumanvaroja sekä kaavamerkintöjä
Materiaalien valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna tuotteeseen sopivat materiaalit • valitsee tuotteeseen langat ja lisätarvikkeet saamiensa ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteeseen sopivat materiaalit käyttötarkoituksen mukaan • valitsee tuotteeseen langat ja lisätarvikkeet mallin mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteeseen tarkoituksenmukaiset materiaalit mallin ja käyttötarkoituksen mukaan sekä osaa perustella valintansa • valitsee tuotteeseen tarkoituksenmukaiset langat ja lisätarvikkeet ja osaa perustella valintansa
Työmenetelmän valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteen tai yksityiskohdan valmistukseen oppimansa helpon perustyötavan, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteen valmistukseen tarkoituksenmukaiset työtavat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteiden valmistukseen tarkoituksenmukaiset työtavat itsenäisesti ja osaa perustella valintansa
Leikkuu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ohjattuna yksinkertaisten tuotteiden leikkuusuunnitelmia • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • siistii leikkuuympäristön leikkuun jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee leikkuusuunnitelmia yleisimmille materiaaleille ottaen kaavamerkinnot ja langansuunnat huomioon • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten omatoimisesti

- huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja työturvallisuudesta

Kiitettävä K3

- tekee itsenäisesti taloudellisia ja tarkoituksenmukaisia leikkuusuunnitelmia erilaisille materiaaleille ottaen kaavamerkinnot ja langansuunnat huomioon
- leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten täsmällisesti laatutavoitteiden mukaan
- toimii leikkuutilanteessa työturvallisesti ja huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja jätteiden lajittelusta

Valmistaminen

Tyydyttävä T1

- valmistaa tuotteet ja yksityiskohdat oppimillaan helpoilla perustyötavoilla
- ompelee tehtävän mukaisia tuotteita oikeilla työotteilla, tarvitsee ohjausta uusissa työtehtävissä, työhön kuluu paljon aikaa, korjattuna tuote saavuttaa laatutavoitteet

Hyvä H2

- valmistaa tuotteet ja yksityiskohdat tarkoituksenmukaisilla perustyötavoilla
- ompelee tehtävän mukaisia tuotteita annetussa aikataulussa ja oikeilla työotteilla, tuotteen laatu täyttää asetetut tavoitteet

Kiitettävä K3

- valmistaa tuotteet ja yksityiskohdat tarkoituksenmukaisin monipuolisin työtavoin
- ompelee tehtävän mukaisia tuotteita johdonmukaisesti, joutuisasti ja oikeilla työotteilla, työskentelee itsenäisesti sekä ottaa vastuun työn valmistumisesta ajallaan, tuote on laadukas ja lopputulos viimeistelty.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA**Langan ja neulan valinta**

Tyydyttävä T1

- tarkistaa lankapuolasta langan vahvuuden ja varmistaa ohjaajalta valintansa sopivuuden

Hyvä H2

- valitsee materiaaliin sopivan langan ja neulan lankojen ja neulojen numerointijärjestelmän mukaan

Kiitettävä K3

- valitsee materiaaliin sopivan langan ja neulan sekä perustelee valintansa lankojen ja neulojen numerointijärjestelmän mukaan

Materiaalien ominaisuuksien hallinta

Tyydyttävä T1

- hallitsee ohjattuna yleisimpien vaatetusmateriaalien ominaisuuksia

Hyvä H2

- hallitsee yleisimpien vaatetusmateriaalien ominaisuuksia

Kiitettävä K3

- hallitsee vaatetusmateriaalien ominaisuuksia ja perustelee niiden vaikutuksen valmiin tuotteen ulkonäköön

Laadun hallinta

Tyydyttävä T1

- määrittää ohjattuna työn keskeiset laatukriteerit

Hyvä H2

- määrittää työn keskeiset laatukriteerit

Kiitettävä K3

- määrittää työn laatukriteerit ja toteuttaa niitä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT**Oppiminen ja ongelmanratkaisu**

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna ja useiden toistojen jälkeen oppimaansa työskentelyssään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oppimaansa ja käyttää sitä työskennellessään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää ja osaa soveltaa oppimaansa sekä hankkii aiheesta aktiivisesti lisätietoa
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa • käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä • hyödyntää teknisiä turvallisuusjärjestelmiä ja ottaa ne ohjattuna työssään huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön muut jäsenet • varmistaa työvälineiden ja materiaalien työturvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet • ottaa tutuissa työtilanteissa huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä • arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön • ottaa itsenäisesti työssään huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät.

VAATEOMPELUN JA ASIAKASPALVELUN TEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	45 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitella tuotteen ja hyödyntää suunnittelussa erilaisia tietolähteitä • Käyttää suunnittelun perustana pukeutumisen historiaa sekä etikettipukeutumisen vaatimukset • Tunnistaa vartalotyyppit ja pukeutumistyyliä • Tunnistaa ajankohtaiset trendit ja muotisuuntauksia • Käyttää värejä kuvatessaan tuotteita • Ottaa valmistuksen suunnittelussa huomioon tuotteen käyttötarkoituksen ja kohderyhmän • Tehdä materiaali- ja lisätarvikevalintoja • Laskea materiaalien menekin • Mitanoton sekä mittataulukoiden käytön • Piirtää peruskaavoja ja kuositella • Tehdä yksittäisleikkuun • Sovittaa vaateen ja muotoilla vaatteita tai vaateen osia • Tehdä sovituserämuutokset vaatteeseen ja kaavaan • Palvella asiakasta • Aikatauluttaa työskentelynsä • Valmistaa ja viimeistellä erilaisia naisten ja lasten vaatteita • Tehdä vaatteiden muodistus- ja korjausompelua • Ratkaista työssä eteen tulevia ongelmia • Toimia ammattietiikan mukaisesti • Hyödyntää terveysliikuntaa 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaateen valmistusprosessi • Valmistuksen suunnittelu • Asiakaspalvelu suunnitteluvaiheessa • Tuotteen käyttötarkoituksen huomioon ottaminen • Tuotteen kuvallinen ilmaisu • Materiaalin valinta, yhdisteleminen ja hankinta • Työsuunnitelmien laadinta • Peruskaavojen piirtäminen • Kuositelu • Leikkuu • Muotoilu ja sovitukset • Valmistus • Muodistus ja korjausompelu • Värien käyttäminen • Pukuhistorian ja pukeutumisetiketin huomioon ottaminen • Trendit ja muoti • Tiedon hankinta • Mittataulukot ja peruskaavat • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky <p>Toteutustapa: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	

OPPIMISEN ARVIOINTI
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktiivoin menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla vaateen tai asukokonaisuuden asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa ja sovittaa vaateen asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen. Hän palvelee asiakasta työn edetessä erilaisissa tilanteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia): Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai näyttötutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen 45 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla vaateen tai asukokonaisuuden asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa ja sovittaa vaateen asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen. Hän palvelee asiakasta työn edetessä erilaisissa tilanteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>
NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA
<p>Vaatetusalan asukokonaisuuden valmistaminen asiakkaalle</p>

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT	
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>	
NÄYTÖN ARVIOIJAT	
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) (x) Työelämän edustaja (t) (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) () Työelämän edustajat (x) em. yhdessä</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>	
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA	
<p>Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>	
ARVIOINTI	
1. TYÖPROSESSIN HALLINTA	
Vaateen valmistusprosessin hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee usein ohjausta edetäkseen tuotteen valmistusprosessissa • arvioi työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa työskentelyssään huomioon tuotteen koko valmistusprosessin ja etenee johdonmukaisesti • arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa ja selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista oma-aloitteisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa työskentelyssään huomioon tuotteen koko valmistusprosessin ja pysyy suunnitellussa valmistumisaikataulussa, etenee johdonmukaisesti ja itsenäisesti sekä sopii asiakkaan kanssa mahdollisista sovituskohdista ajoissa • arvioi työnsä onnistumista, perustelee arvioitaan ja arvioi sekä kehittää työskentelytapojaan
Valmistuksen suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ohjattuna toteuttamiskelpoisen työjärjestyksen tai noudattaa vastaavanlaisen, aiemmin tehdyn työn työjärjestystä • valitsee perustyötavoista käyttökelpoiset työtavat ja -menetelmät, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • saavuttaa ohjattuna asetetut laatutavoitteet suunnittelussaan

	<ul style="list-style-type: none"> • määrittää ohjattuna työn valmistusajan • tekee ohjattuna tuotteen kustannuslaskelman
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee itsenäisesti toimivan työjärjestyksen • valitsee perustyötavoista työhön ja materiaaleihin sopivat työtavat ja -menetelmät • toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen suunnittelussaan • ottaa ajankäytön määrittelyssä kaikki työvaiheet huomioon • tekee käyttökelpoisen kustannuslaskelman itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee itsenäisesti loogisesti etenevän ja tarkoituksenmukaisen työjärjestyksen • ottaa työtapojen ja -menetelmien suunnittelussa huomioon tuotteen ja sen materiaalit sekä annetut resurssit • toimii asetettujen laatutavoitteet huomioon ottaen, ottaen huomioon suunnittelussa omat taitonsa ja asiakkaan tai yrityksen laatukriteerit • määrittelee etukäteen työhön kuluvan ajan • tekee toimivan ja taloudellisen kustannuslaskelman itsenäisesti.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Asiakaspalvelu suunnitteluvaiheessa	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa ohjattuna asiakkaan toiveita huomioon • luettelee ja kuvailee erilaisia vartalotyyppejä • esittää ohjaajan tuella suunnittelemansa tuotteet kirjallisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee asiakkaan toiveita vastaavia tuotteita • tunnistaa erilaisia vartalotyyppejä sekä osaa kertoa iän tuomista vaatimuksista • esittää asiakkaalle joitakin vaihtoehtoja kirjallisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee asiakkaan toiveisiin ja pukeutumistyyliin sopivia tuotteita • ottaa suunnittelussa huomioon asiakkaan vartalotyypin ja iän • esittää asiakkaalle myyvät, kirjalliset suunnitelmat ja erilaiset vaihtoehdot luontevasti sekä keskustelee erilaisista vaihtoehdoista
Tuotteen käyttötarkoituksen huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa ohjattuna suunnittelussa huomioon eri käyttötarkoituksiin ja erilaisille kohderyhmille suunniteltujen vaatteiden vaatimuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa suunnittelussa huomioon vaateen tulevan käyttötarkoituksen ja käyttöönsä, kertoo erilaisille kohderyhmille suunniteltujen vaatteiden vaatimuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa suunnittelussa huomioon vaateen käyttötarkoituksen ja kohderyhmän sekä tuotantotavan, kertoo erilaisille kohderyhmille suunniteltujen vaatteiden vaatimukset
Tuotteen kuvallinen ilmaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tuotteesta kuvan • värittää kuvan valmiita, saatavilla olevia värejä käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tuotteesta selkeän kuvan • käyttää kuvan tulkitsemisessa helpottavaa väritystä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kuvaa tuotetta ilmeikkäästi ja myyvästi

- käyttää esitystekniikan suomia mahdollisuuksia tuotteiden kuvaamisessa sekä kuvaa materiaalin tunnistettavasti

Materiaalin valinta, yhdisteleminen ja hankinta

- Tyydyttävä T1
- valitsee tarvittavat materiaalit, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa
 - yhdistelee materiaaleja sattumanvaraisesti
 - laskee materiaalin menekin ohjattuna

- Hyvä H2
- valitsee tuotteisiin käyttökelpoisia materiaaleja
 - ottaa materiaaleja yhdistellessään huomioon niiden hoito-ominaisuudet
 - laskee materiaalien menekit ja hankkii tarpeellisen määrän materiaalia

- Kiitettävä K3
- tekee tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja materiaalivalintoja ja huomioi valintojen vaikutuksen
 - ottaa materiaaleja yhdistellessään huomioon niiden hoito- ja laatuominaisuudet sekä vaikutuksen valmiin tuotteen hintaan
 - laskee materiaalien menekit ja kustannukset ja hankkii materiaalin suunnitellussa aikataulussa tai tarvittaessa opastaa asiakasta hankinnoissa

Työsuunnitelmien laadinta

- Tyydyttävä T1
- valitsee perustyötapojen rakennekuvista työtään vastaavat kuvat ohjeista tai kirjoista, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa
 - suunnittelee yksinkertaisten tuotteiden työjärjestyksiä tai valitsee sopivan työjärjestyksen ohjeista tai kirjoista, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa

- Hyvä H2
- tulkitsee ja piirtää toteutuskelpoisia tuotteiden rakennekuvia
 - laatii tavallisimpien tuotteiden työjärjestyksiä mallin tai mallivaatteen mukaan

- Kiitettävä K3
- suunnittelee itsenäisesti tarkoituksenmukaisia tuotteiden rakenteita ja piirtää niiden rakennekuvia, huomioi materiaalin asettamat vaatimukset
 - suunnittelee ja laatii itsenäisesti tavallisimpien tuotteiden työjärjestyksiä ottaen huomioon rakennekuvat tai päättelee työjärjestyksen mallista

Peruskaavojen piirtäminen

- Tyydyttävä T1
- mittaa tunnusmitat ja valitsee peruskaavan valintaa varten oikean koon mittataulukosta
 - valitsee oikean kokoisin peruskaavan ja kopioi sen kuositelun pohjaksi
 - tekee ohjattuna tavallisimmat henkilökohtaiset muutokset kaavoihin

- Hyvä H2
- ottaa asiakkaalta tarvittavat mitat peruskaavan piirtämistä varten varmistaen mittauskohteita ohjeista
 - piirtää peruskaavoja oppimallaan kaavajärjestelmällä piirtämisohjeiden avulla
 - tekee henkilökohtaiset mittamuutokset kaavoihin

- Kiitettävä K3
- valitsee oikeat mittauskohteet peruskaavan piirtämistä varten ja ottaa mitat asiakkaalta johdonmukaisesti ja sujuvasti sekä ottaa huomioon erilaiset vartalomuodot
 - piirtää peruskaavoja täsmällisesti oppimallaan kaavajärjestelmällä eri väljyysvaroja soveltaen
 - muuttaa kaavan henkilökohtaisia mittoja vastaavaksi ja tarkistaa kaavojen mittapitävyyden sekä muodot oikeiksi

Kuosittelu

- Tyydyttävä T1
- valitsee oikeankokoiset perus- tai valmiskaavat

	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon mallin ja asiakkaan mittojen vaikutuksen kaavoihin pienimuotoisissa kuositteluissa, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • kaavoittaa mallin ohjeen mukaan, tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti työpaikan perus- ja valmiskaavoja ja tarkistaa niiden väljyydet • ottaa kuosittelussa huomioon mallin ja materiaalin sekä asiakkaan vartalon muotoja • kuosittelee mallin mukaiset kaavanosat, joiden oikeellisuuden varmistuttaa ohjaajalla, kaavanosissa voi olla pientä täsmennettävää
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kaavoittaa asiakkaalle mallinmukaiset ja/tai työtapsuunnitelman mukaiset kaavat • ottaa kuosittelussa huomioon mallin ja materiaalin sekä asiakkaan vartalon muodot ja mittasuhteet • soveltaa oppimaansa kuosittelutaitoa sekä ehdottaa ja toteuttaa kaavoihin erilaisia mitoitus- ja malliratkaisuja sekä ymmärtää muotojen kolmiulotteisuutta
Leikkuu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • lisää sovitukset ohjattuna • tekee yksittäisleikkuun leikkuusuunnitelman • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten ohjeiden mukaan, tarvitsee ohjausta haastavissa materiaaleissa • siistii leikkuuympäristön leikkuun jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • lisää sovitukset ohjeen mukaan • tekee taloudellisen yksittäisleikkuun leikkuusuunnitelman ja ottaa materiaalin huomioon asettelussa • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten • huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja työturvallisuudesta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • määrittää tarvittavat sovitukset tuotteen, materiaalin ja mallin mukaan • tekee taloudellisen ja sujuvasti leikattavan yksittäisleikkuun leikkuusuunnitelman ja ottaa huomioon materiaalien vaikutuksen asetteluun ja leikattavuuteen • leikkaa ja merkitsee kappaleet täsmällisesti valmistusta varten ja huolehtii tuotteen tarkoituksenmukaisesta säilytyksestä valmistuksen aikana • toimii leikkuutilanteessa työturvallisesti ja huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja jätteiden lajittelusta
Muotoilu ja sovitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • muotoilee ohjattuna perusmuotoisen kaavan tai vaateen yksityiskohtaan • valmistautuu ohjattuna sovitukseen • sovittaa vaateen ohjattuna • havaitsee virheet ja ohjattuna korjaa yksinkertaisen sovitusmuutoksen valmistettavaan vaatteeseen ja kaavaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • muotoilee tuotteita tai yksityiskohtia, mutta mallin tulkinnessa tai työskentelytavassa on epävarmuutta • varaa sovitukseen tärkeimmät työvälineet, sovitusvaate on pääsääntöisesti sovituskunnossa • sovittaa vaateen itsenäisesti, mutta hakee valmistusta saavuttaakseen asetetut tavoitteet • havaitsee ja korjaa usein toistuvat sovitusmuutokset valmistettavaan vaatteeseen ja kaavaan pyytäen ohjaajalta varmuuden muutoksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee mallin oikein ja muotoilee itsenäisesti ja sujuvasti tuotteita tai yksityiskohtia

- varaa sovituksen tarpeelliset työvälineet ja materiaalit sekä huolehtii, että sovittava vaate on sovituskuunnossa ja asiakaspalvelutila on viihtyisä
- sovittaa vaateen luontevasti ja saavuttaa asetetut tavoitteet, sovittaminen on sujuvaa
- havaitsee ja korjaa sovitusmuutokset valmistettavaan vaatteeseen ja kaavaan sekä ymmärtää vartalon, kaavan ja muodon välisen yhteyden ja sen vaikutuksen istuvuuteen

Valmistus

- Tyydyttävä T1
- valmistaa käyttökelpoisia tuotteita perusrakenteita käyttäen
 - valmistaa tuotteen valmiiden/ annettujen työohjeiden mukaisesti
 - tarvitsee tukea työn valmistamisessa, työhön kuluu runsaasti aikaa
 - viimeistelee tuotetta ohjattuna

- Hyvä H2
- valmistaa laatuksia täyttäviä tuotteita
 - etenee melko johdonmukaisesti ja noudattaa valmistusohjetta, mutta työskentelyjärjestyksessä on parannettavaa
 - vastaa työn valmistumisesta, mutta voi myöhästyä hieman aikataulusta
 - viimeistelee tuotteen luovutuskuntoon

- Kiitettävä K3
- valmistaa laadukkaita tuotteita ja erilaisia yksityiskohtia
 - valmistaa tuotteen itsenäisesti ja johdonmukaisesti sekä tulkitsee ja tarvittaessa täydentää työohjeita työn vaatimusten ja asiakkaan toivomusten mukaan
 - ottaa vastuun työstä ja sen valmistumisesta aikataulun mukaisesti
 - viimeistelee tuotteen laadukkaasti luovutuskuntoon ja tarvittaessa pakkaa sen tarkoituksenmukaisesti kuljetusta varten

Muodistus ja korjausompelu

- Tyydyttävä T1
- suoriutuu peruskorjausompelusta, esimerkiksi hihojen ja lahkeiden lyhennyksistä
 - suoriutuu ohjattuna yksinkertaisista muodistustehtävistä.

- Hyvä H2
- suoriutuu korjausompelusta omatoimisesti
 - ideoi ja toteuttaa vaatteiden muodistusta, toteutuksessa on kehitettävää.

- Kiitettävä K3
- tekee korjausompelua järjestelmällisesti ja osaa kertoa asiakkaalle mahdollisesta mallillisesta muutoksesta tai haasteista
 - ideoi ja toteuttaa vaatteiden muodistuksia, lopputulos on käyttökelpoinen ja uusi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Värien käyttäminen

- Tyydyttävä T1
- käyttää värejä ohjattuna

- Hyvä H2
- käyttää erilaisia värejä ja värien ominaisuuksia esittäessään tuotteita

- Kiitettävä K3
- soveltaa ja käyttää hyväkseen väryhdistelmiä ja värien ominaisuuksia luodessaan erilaisia värityksiä ja tunnelmia

Pukuhistorian ja pukeutumisetiketin huomioon ottaminen

- Tyydyttävä T1
- hyödyntää ohjattuna tietoaan keskeisimpien tyylikausien piirteistä, väreistä ja materiaaleista suunnittelutehtävissä
 - ottaa ohjattuna huomioon kansallisen pukeutumisetiketin niin, että löytää pukeutumisohteet erilaisiin tilaisuuksiin

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää jonkin verran tietoaan keskeisimpien tyylikausien piirteistä, väreistä ja materiaaleista suunnittelutehtävissä ottaa huomioon kansallisen pukeutumisetiketin niin, että löytää pukeutumisohteet erilaisiin tilaisuuksiin ja soveltaa pukeutumisetiketin ohjeita vaatetusalan tehtävissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää suunnittelutehtävissä tietoaan pukeutumisen historiasta ja tyylikausista niin, että tunnistaa eri tyylien piirteet, värit ja materiaalit vaatetuksessa ottaa huomioon yleiseurooppalaisen pukeutumisetiketin niin, että valitsee kuhunkin tilaisuuteen sopivia vaatteita ja asusteita ympäristön ja kulttuurin mukaan
Trendien ja muodin huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kuvailee ohjattuna asiakkaalle kauden trendejä palvelee ohjattuna asiakkaita suomen tai ruotsin kielellä ja tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valitsee erilaisista trendeistä ja muotisuuntauksista eri asiakkaille ja töihin sopivimmat palvelee asiakkaita suomen tai ruotsin kielellä ja tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää ja soveltaa trendiennusteiden tietoja sekä muotisuuntauksien linjoja erilaisiin käyttötarkoituksiin palvelee luontevasti asiakkaita suomen tai ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Lähteiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää suunnittelutehtävissä tuntemistaan lähteistä löytämiään ideoita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ja kehittää suunnittelutehtävissä eri lähteistä löytämiään ideoita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> etsii monipuolisesta lähdevalikoimasta ideoita suunnittelutehtäviin ja yhdistelee ja käyttää ideoita persoonallisella tavalla
Mittataulukoiden ja peruskaavojen hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valitsee oikean koon tunnusmittojen perusteella käyttää mittataulukoita sekä perus- ja valmiskaavoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> määrittää asiakkaalta ottamiensa mittojen perusteella asiakkaan koon ja vartalotyyppin piirtää peruskaavan oppimallaan kaavajärjestelmällä, ohjeiden avulla.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> määrittää asiakkaalta ottamiensa mittojen perusteella asiakkaan koon ja vartalotyyppin ja osaa perustella valintansa tekee mittalaskelmat peruskaavan piirtämistä varten ja piirtää peruskaavan oppimallaan kaavajärjestelmällä sekä määrittää väljyysvarat käyttötarkoituksen mukaan.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> huomaa työssä tai työn etenemisessä ongelman, mutta tarvitsee ohjausta löytääkseen siihen ratkaisun
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> löytää ratkaisun työssä tai työn etenemisessä havaitsemaansa ongelmaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työssä tai työn etenemisessä havaitsemansa ongelmat ja tekee sen perusteella johtopäätöksiä kehittääkseen työtään

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selviytyy asiakaspalvelutilanteesta epävarmana tai jännittyneenä • esittää asiansa ohjaajan tukemana • ottaa ohjattuna huomioon asiakkaan odotuksia • palvelee asiakasta, mutta tarvitsee siinä ohjausta • varaa tärkeimmät työvälineet mukaan sovitukseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelelee asiakkaan kanssa selkeästi asiallisuutta tavoitellen • ottaa asiakkaan huomioon ja luo toimivan asiakaspalvelutilanteen • ottaa huomioon asiakkaan odotuksia • palvelee asiakasta asiallisesti • valmistautuu sovitustilanteeseen mukanaan tarvittavat työvälineet ja huolehtii asiakaspalvelutilojen siisteydestä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • neuvottelee asiakkaan kanssa luontevasti ja selkeästi sekä tekee työtä edistäviä ehdotuksia asiakkaalle • mukautuu erilaisiin tilanteisiin ja erilaisten asiakkaiden palveluun ja ottaa sovitustilanteessa asiakkaan huomioon, luo asiakkaalle miellyttävän ja luontevan palvelutilanteen • ottaa huomioon asiakkaan odotukset ja yksilölliset toiveet • palvelee asiakasta asiantuntevasti ja kunnioittavasti • valmistautuu sovitustilanteeseen mukanaan sovituksen työvälineet ja tarvikkeet sekä huolehtii asiakaspalvelutilojen siisteydestä ja viihtyisyydestä
Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi työn valmistukseen kuluvaan aikaan, tarvitsee ohjausta uusissa työtehtävissä • käsittelee erilaisia eettisiä ja esteettisiä tilanteita oman arvoperustansa mukaan • tarvitsee ohjausta työskenneläkseen vastuullisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo asiakkaalle työn todennäköisen valmistumisaikataulun • käsittelee ja ratkaisee erilaisia eettisiä ja esteettisiä tilanteita muiden mielipiteitä arvoستاen • työskentelee vastuullisesti kirjoittamattomien sääntöjen ja ohjeiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo asiakkaalle työn realistisen valmistumisaikataulun • käsittelee ja ratkaisee oma-aloitteisesti erilaisia eettisiä ja esteettisiä tilanteita työyhteisön kirjoittamattomien sääntöjen ja ohjeiden mukaan • työskentelee tehtyjen sopimusten mukaan ammattietiikkaa noudattaen ja oikeudenmukaisesti
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii itsenäisesti turvallisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää itsenäisesti monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toimintoja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen.

VAATEOMPELUN AMMATILLISEN PROJEKTITYÖN TOTEUTTAMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitella mallistoa tai projektityötä • Ottaa huomioon projektina tai tilaustyönä tehtävän työn vaatimukset ja hinnan muodostumisen • Suunnitella työtapoja ja valmistuksen kulkua • Kaavoittaa ja valmistaa mallikappaleen sekä muokata sitä tuotantokelpoiseksi • Kaavoittaa erilaisia vaatteita ja tuotteita sekä tietää sarjonnan periaatteet • Laskea materiaalitarpeen tuotannolliseen työhön • Laatia tarvittaessa sarjaleikkuusuunnitelman • Järjestää projektin tuotteiden leikkuun tai ladostaa ja leikata tuotteita sarjaleikkuuna • Valmistaa tuotteita pienissä sarjoissa • Työskennellä työryhmän jäsenenä • Viimeistellä tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle • Myydä ja markkinoida sekä hinnoitella tuotteet • Hyödyntää projektissa alan tietoteknisiä sovelluksia • Työskennellä ryhmän jäsenenä ja hallita vuorovaikutustaitoja • Työskennellä turvallisesti ja vastuullisesti noudattaen alansa työterveyteen ja turvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita • Ehkäistä onnettomuuksia sekä toimia oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa • Edistää työyhteisön työhyvinvointia • Toimia yrityksen tai organisaation laaturavoitteet huomioon ottaen • Edistää toiminnallaan yrityksen tai organisaation kustannustehokkuutta ja tuloksellisuutta • Arvioida omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan ammattialansa yrittäjänä • Arvioida mahdollisuuksia tuotteistaa osaamistaan • Arvioida alansa liiketoimintaa ja sen kehittymistä yhteistyössä asiantuntijaverkoston kanssa 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Projektiosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektien tuotesuunnittelu • Ihmissuhteiden ylläpito ja yhteisön tuki • Työssä ja työyhteisössä toimiminen • Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta • Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta • Alan yrittäjänä toimimisen mahdollisuuksia • Alan osaamisen tuotteistamismahdollisuuksia • Ammattialan yritystoiminta • Kaavoitus • Leikkuuvälineet • Leikkuu • Valmistus • Työtavat • Viimeistely ja asiakkaalle toimitus • Markkinointi ja hinnoittelu • Tietotekniikan hyödyntäminen • Tuotteen hinnoittelu • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky <p>Toteutustavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	

OPPIMISEN ARVIOINTI
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivien menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Tämän tutkinnon osan arvosana muodostuu seuraavasti.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia): Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen 15 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA	
Vaateompelun projektityön tai tilaustyön toteuttaminen	
NÄYTTÖYMPÄRISTÖT	
Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai –yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.	
NÄYTÖN ARVIOIJAT	
Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin. Arviointikeskusteluun osallistuvat: (x) Alan opettaja(t) (x) Työelämän edustaja (t) (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät: (x) Alan opettaja(t) () Työelämän edustajat (x) em. yhdessä Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.	
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA	
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.	
ARVIOINTI	
1. TYÖPROSESSIN HALLINTA	
Projektiosaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo asiakkaalle ohjattuna projektin päätavoitteen • noudattaa suunniteltua projektisuunnitelmaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjatusti asiakkaan kanssa projektin tavoitteen • osallistuu projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelee itsenäisesti asiakkaan kanssa ja löytää suunnittelutyölle lähtökohdat ja tavoitteet • suunnittelee aktiivisena työryhmän jäsenenä tarkoituksenmukaisen tuotantotavan projektille riippuen tehtävän laajuudesta
Projektin tuotesuunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja tuottaa ohjatusti tuotekuvia projektiin • valitsee ohjattuna materiaaliveikkoja ja työtapoja projektin tuotteille • erottaa laadukkaan ja heikkolaatuisen tuotteen toisistaan

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja tuottaa erilaisia piirroksia ja mallistoluonnoksia • esittää materiaalivaihtoehtoja ja työtapoja projektin tuotteille • erottaa laadukkaan ja heikkolaatuisen tuotteen toisistaan ja osaa selvittää mistä erot johtuvat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • esittää visuaalisesti ymmärrettäviä ja myyviä piirroksia ja mallistoluonnoksia, joissa toteutuu projektin tavoitteet • suunnittelee, vertailee ja esittää erilaisia vaihtoehtoja tuotteen materiaaleista ja työta-voista • suunnittelee erilaisia yksityiskohta- ja valmistusratkaisuja ja perustelee valintoja sekä ottaa huomioon niiden vaikutuksen tuotteen laatuun ja hintaan
Ihmisuhteiden ylläpito ja yhteisön tuen hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tukea muilta työyhteisön jäseniltä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii luontevasti vuorovaikutuksessa työyhteisön jäsenten kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • edistää aktiivisesti omilla toimillaan työyhteisön yhteisöllisyyttä
Työssä ja työyhteisössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ohjattuna työyhteisön työhyvinvointia edistävästi
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi ja selvittää yrittäjän mahdollisuuksia edistää sitä
Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ohjattuna sovittujen laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yrityksen tai organisaation laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yrityksen tai organisaation laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti
Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ohjattuna kustannustehokkaasti aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii ohjattuna työssään edistäen asiakassuhteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii työssään edistäen pysyviä asiakassuhteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii oma-aloitteisesti, kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii työssään edistäen toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita
Yrittäjänä toimimisen mahdollisuuksien arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ohjattuna oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja mahdollisuuksia toimia ammat- tialansa yrittäjänä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja mahdollisuuksiaan toimia ammat- tialansa yrittäjänä asettaa yrittäjyysosaamiselleen kehittymistavoitteita
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arviointi	
Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia
Ammattialan yritystoiminnan arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna yrityksen tai organisaation tuotteiden vahvuuksia ja kehittymismahdol- lisuuksia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yrityksen tai organisaation tuotteiden tai palvelujen vahvuuksia ja kehittämis- mahdollisuuksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yrityksen tai organisaation tuotteiden tai palvelujen vahvuuksia ja kehittämis- mahdollisuuksia, arvioi alansa liiketoimintaa ja sen kehittymistä yhteistyössä asiantuntija- verkostojen kanssa.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Kaavoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oikeankokoiset valmiskaavat luottaen niiden sopivuuteen • tunnistaa saamansa leikkuukaavan kaavamerkinnot • tunnistaa sarjakartan ja osaa kopioida siitä kaavoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti työpaikan valmiskaavoja ja tarkistaa niiden mittatarkkuuden • tekee tarkoituksenmukaisen kaavan projektityöhön tai tekee leikkuukaavat sarjaleikkuuta varten • tietää sarjonnan periaatteen niin, että osaa hyödyntää sarjottuja kaavoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kaavoittaa mallinmukaiset kaavat sekä muokkaa kaavaa projektin tarpeisiin tai sarjatyötä varten • tekee projektityön kaavat täsmällisesti tai tekee sarjaleikkuuta varten täsmällisen leikkuu- kaavan, jossa kaavamerkinnot ovat kodallaan • osaa sarjoa yksinkertaisia malleja
Leikkuuvälineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää erilaisia leikkuuvälineitä työturvallisuutta noudattaen, tarvitsee ohjausta uusissa työtilanteissa • käyttää ohjattuna tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tie- totekniikkaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaisia leikkuuvälineitä työturvallisuustekijöiden mukaisesti • käyttää tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ja käyttää tarkoituksenmukaisimpia leikkuuvälineitä huomioiden työturvallisuusohjeet sekä huoltaa käyttämiään välineitä • käyttää työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja vuorovaikutuksessa työyhteisönsä kanssa hyödyntäen tietotekniikkaa
Leikkuu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu työryhmän jäsenenä projektityön leikkuun tai sarjaleikkuusuunnitelman tekemiseen • osallistuu leikkuuseen työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • järjestää projektityön leikkuun tai tekee käyttökelpoisen sarjaleikkuusuunnitelman • leikkaa tuotteita työryhmässä tarkoituksenmukaisilla leikkuuvälineillä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • järjestää projektin tuotteiden tarkoituksenmukaisen leikkuun tai tekee sarjaleikkuusuunnitelman tarkoituksenmukaisella menetelmällä kuten käsin tai atk-ohjelmalla • leikkaa tuotteita työryhmässä erilaisilla leikkuuvälineillä ja koneilla sekä osallistuu aktiivisesti työryhmän työskentelyyn
Valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu solu- ja sarjatyömuotoiseen valmistukseen tutuissa työvaiheissa • valmistaa tuotteen tai tuotteen osan ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa tuotteita sarjassa joko yksin tai työryhmän jäsenenä • valmistaa tuotteen tai tuotteen osan riittävällä laadutasolla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa tuotteita sarjassa ja kehittää työskennellessään työn sujuvuutta • valmistaa tuotteen tai tuotteen osan laadukkaasti laatuksittain täyttäen
Työtapojen tulkinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee perustyötapoja työohjeista ja/tai tuotteesta ja osaa ohjattuna valmistaa niiden pohjalta tuotteen tai yksityiskohdan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa tuotteen työohjeiden tai mallikappaleen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa joutuisasti tuotteen työohjeiden tai mallikappaleen mukaan
Viimeistely ja toimitus asiakkaalle	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee ja pakkaa tuotteita, tarvitsee uusissa tilanteissa ohjausta • osallistuu ohjattuna tuotteiden toimitukseen asiakkaalle työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee ja pakkaa tuotteet tarkoituksenmukaisesti kuljetusta varten • osallistuu tuotteiden toimitukseen asiakkaalle työryhmän jäsenenä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotteet laadukkaasti ja pakkaa tuotteet niin, etteivät ne vaurioitu kuljetuksessa • huolehtii että tuotteet toimitetaan asiakkaalle sovitulla tavalla sovitun aikataulun mukaisesti
Markkinointi ja hinnoittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu tuotteiden markkinointiin työryhmän jäsenenä • hinnoittelee tuotetta ohjatusti.

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • markkinoi ja myy tuotteita suunnitelman mukaisesti • hinnoittelee tuotteet huomioiden materiaalikustannukset ja työkustannuksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee markkinointia itsenäisesti ja ideoi tuotteille mahdollisia myyntikanavia • tekee kustannusvaihtoehtoja materiaalien ja erilaisten yksityiskohta- ja valmistusratkaisujen mukaan sekä perustelee hinnoittelunsa.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA	
Tietotekniikan hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutuksia omaan alaansa • käyttää internetiä tiedon haussa • käyttää käytettävissä olevaa tietotekniikkaa ja alan sovellusohjelmia, tarvitsee usein ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ja ymmärtää tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutukset omaan alaansa • käyttää internetiä tiedon haussa ja on lähdekriittinen • käyttää käytettävissä olevaa tietotekniikkaa ja alan sovellusohjelmia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ja ymmärtää tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutukset omaan alaansa ja osaa soveltaa uutta tekniikkaa työhönsä • hyödyntää internetiä tiedon hankinnassa lähdekriittisesti sekä soveltaa tietoa projektissaan • käyttää käytettävissä olevaa tietotekniikkaa ja alan sovelluksia tarkoituksenmukaisesti projektin eri vaiheissa
Tuotteen hinnoittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hinnoittelee tuotteen ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hinnoittelee työtään ja tuotteen ohjeen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hinnoittelee työtään ja tuotteen, perustelee hinnoittelun muille sekä antaa asiakkaalle hinta-arvion
Työssä ja työyhteisössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna työtään koskevat työyhteisön säännöt ja tavat toimia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työtään koskevat työyhteisön säännöt ja tavat toimia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työyhteisön säännöt ja tavat toimia
Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna työtään koskevat laatuvaatimukset • arvioi ohjattuna kestävä kehityksen mukaisia ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset • arvioi kestävä kehityksen mukaisia taloudellisia ratkaisuja ja ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä

Kiitettävä K3	• selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja asettaa neuvottelemalla työyhteisön kanssa työlleen laatutavoitteita ja toimii niiden mukaisesti • arvioi kestävän kehityksen mukaisia sosiaalisia ja taloudellisia ratkaisuja ja ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä

Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta

Tyydyttävä T1	• laskee ohjattuna oman työpanoksensa osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista • käyttää työssään ohjattuna tuloksellisen toiminnan tietopohjaa

Hyvä H2	• laskee ohjattuna oman työpanoksensa osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista • käyttää työssään tuloksellisen toiminnan tietopohjaa

Kiitettävä K3	• laskee tuotteen tai palvelun kustannukset ja oman työpanoksensa osuuden niistä • soveltaa työssään ja työyhteisössään tuloksellisen toiminnan tietopohjaa

Yrittäjänä toimimisen mahdollisuuksien arviointi

Tyydyttävä T1	• hakee tietoa yrittäjyydestä

Hyvä H2	• hakee tietoa yleisistä yrittäjänä toimimisen edellytyksistä

Kiitettävä K3	• hakee tietoa yleisistä yrittäjänä toimimisen edellytyksistä ja tiedostaa mahdollisuutensa itsenäisenä yrittäjänä

Osaamisen tuotteistamis- mahdollisuuksien arviointi

Tyydyttävä T1	• selvittää ohjattuna yrityksen tai organisaation toimintatai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita

Hyvä H2	• selvittää yrityksen tai organisaation toiminta- tai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita, hakee yhteistyössä tietoa tuotteiden tai palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi asiakkaiden tarpeiden, kilpailun, yrityksen tai organisaation osaamisen perusteella

Kiitettävä K3	• selvittää yrityksen tai organisaation toiminta- tai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita, hakee itsenäisesti tietoa tuotteiden ja palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun, yrityksen tai organisaation osaamisen perusteella

Ammattialan yritystoiminnan arviointi

Tyydyttävä T1	• selvittää ohjattuna ammattialansa tyypillisiä yhteistyökumppaneita.

Hyvä H2	• selvittää ammattialansa yleisen yritystoiminnan rakenteen sekä tyypillisiä yhteistyökumppaneita.

Kiitettävä K3	• selvittää ammattialansa yleisen yritystoiminnan rakenteen ja kehityssuuntia sekä tyypillisiä yhteistyökumppaneita.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	• tiedostaa ongelman ja ratkaisee sen ohjausta saatuaan • hakee ohjattuna tietoa eri lähteistä • tarvitsee ohjausta toimintaansa

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa aikaisemmin oppimiaan asioita ongelman ratkaisussa tai uusissa tilanteissa jonkin verran ohjausta saaden • hakee pyydettyä tietoa eri lähteistä • toimii melko itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää aikaisemmin oppimiaan asioita ongelman ratkaisussa ja uusissa tilanteissa • hakee aktiivisesti tietoa eri lähteistä • toimii itsenäisesti
Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ohjattuna työyhteisössä • toimii ohjaajan tuella yhteistyössä tiettyjen sidosryhmien kanssa • ilmaisee itseään toisinaan epäselvästi • noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- tai työyhteisössään • tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työyhteisössä ja sopeutuu sen pelisääntöihin • toimii yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa • ilmaisee itseään ymmärrettävästi • toimii tilanteen vaatimalla tavalla oman oppimis- tai työyhteisönsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • tekee vastuullaan olevat työt huolellisesti • toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • sopeutuu luontevasti työyhteisöön ja tukee sen toimintaa • toimii luontevasti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa • ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi • ilmaisee selkeästi kantansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja • toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä • tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijän
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää työvälineitä työturvallisesti, tarvitsee usein ohjausta • suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään • ottaa työssään huomioon velvollisuutensa noudattaen työturvallisuutta ja tietää oman alansa tärkeimmät työturvallisuusmääräykset.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaisia työvälineitä työturvallisuustekijöiden mukaisesti • vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta • tiedostaa oman paikkansa työpaikan työsuojeluorganisaatiossa ja pyrkii työskentelysääntöjen noudattamaan työsuojeluohjeita ja -määräyksiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaisimpia työvälineitä työturvallisuusohjeita noudattaen ja edistää työturvallisuutta huolehtimalla ympäristön siisteydestä oma-aloitteisesti • kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta • tiedostaa oman paikkansa ja vastuunsa työpaikan työsuojeluorganisaatiossa ja toimii työskennellessään työsuojeluohjeiden ja -määräysten mukaisesti.

2.3.SISUSTUSOMPELIJA, PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

SISUSTUSTEKSTIILIEN VALMISTUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	25 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitella erilaisia kodin sisustustekstiilejä ja tuotekuvia • Käyttää värejä sisustuksessa • Laatia työsuunnitelmia • Ottaa tekstiilin valmistukseen tarvittavat mitat • Tehdä kaavamerkinnot ja käyttää kaavasanastoa • Mitoittaa tai kaavoittaa tuotteet kohteen mukaan • Tehdä yksittäisleikkuun • Valita materiaalit, langat ja lisätarvikkeet • Laskea materiaalien menekin ja hankkia tarvittavat materiaalit • Valmistaa erilaisia sisustustekstiilejä • Valita ja valmistaa yksityiskohtia • Valmistaa tuotteet laatutavoitteet huomioon ottaen • Viimeistellä tuotteet luovutuskuntoon ja pakata ne kuljetusta varten • Tehdä sisustustekstiilien uudistamista ja korjausompelua • Ottaa vastuuta työnsä etenemisestä • Ottaa huomioon työympäristön työturvallisuusjärjestelmät 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Sisustustekstiilien suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oman työn suunnittelu • Työn itsearviointi • Suunnittelu ja tuotekuvan tuottaminen • Työsuunnitelmien laatiminen • Tuotteen kuvaaminen • Materiaalivalinnat • Mitanotto • Tuotteen mitoittaminen ja kaavamerkinnot • Leikkuu • Valmistus • Viimeistely ja pakkaus • Sisustustekstiilien uudistaminen ja korjausompelu • Langan ja neulan valinta • Värien käyttö • Laatu • Työtavat • Terveys turvallisuus ja toimintakyky <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktiivoin menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen 	

- ammattitaitovaatimuksiin verraten
- opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen
- suullista ja kirjallista palautetta antaen

Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.

Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Tämän tutkinnon osan arvosana muodostuu seuraavasti.

Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä):

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia):

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

- Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen
- Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan **Sisustustekstiilien valmistustehtävissä toimiminen 25 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Sisustusompelun perustuotteiden suunnittelu ja valmistaminen

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT

Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT	
Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.	
Arviointikeskusteluun osallistuvat:	
☒ Alan opettaja(t)	
☒ Työelämän edustaja (t)	
☒ Opiskelija tekee itsearvioinnin	
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:	
☒ Alan opettaja(t)	
☐ Työelämän edustajat	
☒ em. yhdessä	
Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.	
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA	
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.	
ARVIOINTI	
1. TYÖPROSESSIN HALLINTA	
Sisustustekstiilien suunnittelu	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee ohjattuna sisustustekstiilejä osaksi sisustusta
Hyvä H2	• suunnittelee sisustustekstiilejä osaksi sisustusta
Kiitettävä K3	• suunnittelee erilaisia sisustustekstiilejä huomioiden muun sisustuksen / sisustussuunnittelun
Oman työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään, mutta kokonaisuuden hallinnassa tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	• suunnittelee työtään ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen
Kiitettävä K3	• suunnittelee itsenäisesti työtään ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen sekä kehittää työskentelytapojaan
Työn itsearviointi	
Tyydyttävä T1	• arvioi työnsä onnistumista
Hyvä H2	• arvioi työn kuluessa työnsä ja työskentelynsä onnistumista
Kiitettävä K3	• arvioi työnsä ja työskentelynsä onnistumista ja perustelee arviointiaan sekä kehittää työympäristöään
Suunnittelu ja tuotekuvan tuottaminen	

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ohjattuna sisustustekstiilejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee käyttökelpoisia sisustustekstiilejä eri käyttötarkoituksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee esteettisesti ja käyttötarkoituksen mukaan hyvin toimivia sisustustekstiilejä
Työsuunnitelmien laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna tuotteeseen sopivia rakenneratkaisuja • valitsee ohjeista tai kirjoista työtään vastaavia perustyötapojen rakennekuvia • suunnittelee yksinkertaisten tuotteiden työjärjestyksiä tai valitsee sopivat työjärjestykset ohjeista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee suunnittelemiinsa tuotteisiin käyttökelpoisia ja toimivia rakenneratkaisuja • tulkitsee ja piirtää toteutuskelpoisia tuotteiden rakennekuvia • laatii tavallisimpien tuotteiden työjärjestyksiä mallin tai mallituotteen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja rakenneratkaisuja ja osaa perustella valintansa sekä ottaa ne huomioon kustannuksissa • suunnittelee tuotteiden rakenteita ja kuvaa niiden rakenteet tarkasti • suunnittelee ja laatii itsenäisesti tuotteiden työjärjestyksiä ottaen rakennekuvat huomioon, tai päättelee työjärjestyksen valmiista tuotteesta.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Tuotteen kuvaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • piirtää tai tuottaa ymmärrettävät, mallinmukaiset kuvat tuotteista ja/tai niiden osista • tekee tuotekuvan toistuvissa tilanteissa oppimallaan tavalla, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • värittää kuvan valmiita saatavilla olevia värejä käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • piirtää tai tuottaa suunniteltua mallia vastaavia kuvia • tekee tuotekuvan oppimallaan tekniikalla • käyttää kuvan tulkitsemisessa helpottavaa väritystä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • piirtää tai tuottaa mittasuhteiltaan ja muodoiltaan sekä yksityiskohdiltaan sopusuhtaisia tuotekuvia • laatii tuotekuvan tarkoituksenmukaisin työtavoin / menetelmin • käyttää esitystekniikan suomia mahdollisuuksia tuotteiden kuvaamisessa sekä kuvaa yksityiskohtia ja materiaalit tunnistettavasti
Materiaalivalinnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna tuotteeseen sopivat materiaalit • valitsee tuotteeseen langat ja lisätarvikkeet saamiensa ohjeiden mukaisesti • laskee materiaalikulutuksen ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee suunnittelemiinsa tuotteisiin käyttökelpoisia materiaaleja • valitsee tuotteeseen langat ja lisätarvikkeet mallin mukaan • laskee materiaalien menekit ja hankkii tarpeellisen määrän materiaaleja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja materiaalivalintoja mallin ja käyttötarkoituksen mukaan sekä ottaa ne huomioon kustannuksissa

- valitsee tuotteeseen tarkoituksenmukaiset langat ja lisätarvikkeet ja perustelee valintansa
- laskee materiaalien menekit ja kustannukset ja hankkii materiaalit suunnitellussa aikataulussa tai tarvittaessa opastaa asiakasta hankinnoissa

Mitanotto

Tyydyttävä T1	• valmistaa tuotteita sisustustekstiilien tavanomaisten mitoitusten mukaisesti
Hyvä H2	• mittaa kohteesta tarvittavat mitat sisustustekstiilin koon määrittämiseksi
Kiitettävä K3	• mittaa kohteesta tarvittavat mitat tarkasti sisustustekstiilin koon määrittämiseksi sekä huomioi asiakkaan toiveet

Tuotteen mitoittaminen ja kaavamerkinnot

Tyydyttävä T1	• määrittää ohjattuna tarvittavat työvarat • piirtää ohjattuna kaavan sellaisille sisustustuotteille, joiden muoto sitä vaatii • lisää saumanvarat kaavaan ja piirtää kaavoihin tarvittavia kaavamerkinnot • käyttää kaavoitus- ja mittavälineitä ja tekee mittauksia
Hyvä H2	• määrittää tarvittavat työvarat työsuunnitelmien ja ohjeen mukaisesti • piirtää ohjeen mukaan kaavan sellaisille sisustustuotteille, joiden muoto sitä vaatii • lisää kaavaan työsuunnitelman mukaiset saumanvarat ja tarvittavat kaavamerkinnot • tekee mitoituksessa ja kaavoituksessa tarvittavat mittaukset riittävällä tarkkuudella
Kiitettävä K3	• määrittää työvarat materiaalin vaatimusten ja työsuunnitelmien mukaisesti • piirtää kaavan sellaisille sisustustuotteille, joiden muoto sitä vaatii ja ottaa huomioon käytettävän materiaalin • tekee täsmälliset leikkuukaavat ja käyttää työtapojen mukaista saumanvaroja sekä kaavamerkinnot • tekee mitoituksessa ja kaavoituksessa tarvittavat ja luotettavat mittaukset johdonmukaisesti

Leikkuu

Tyydyttävä T1	• mittaa ja merkitsee leikattavan kappaleen tai asettelee kaavat kankaalle, tarvitsee ohjausta uusissa materiaaleissa • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten ohjeiden mukaan • siistii leikkuuympäristön leikkuun jälkeen
Hyvä H2	• mittaa ja merkitsee leikattavan kappaleen tai asettelee kaavat kankaalle ohjeiden mukaisesti • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten omatoimisesti • huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja työturvallisuudesta
Kiitettävä K3	• mittaa ja merkitsee leikattavan kappaleen tai asettelee kaavat kankaalle taloudellisesti ottaen huomioon materiaalin ominaisuudet • leikkaa ja merkitsee itsenäisesti kappaleet valmistusta varten täsmällisesti laatutavoitteen mukaan • toimii leikkuutilanteessa työturvallisesti ja huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja jätteen lajittelusta

Valmistus

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ompelee tehtävän mukaisia sisustustuotteita oikeilla työotteilla, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • tarvitsee uusissa tilanteissa ohjausta työn etenemiseen ja työhön kuluu paljon aikaa • korjattuna tuote saavuttaa laatutavoitteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ompelee tehtävän mukaisia sisustustuotteita annetussa aikataulussa ja oikeilla työotteilla • työskentelee johdonmukaisesti tavoiteajassa • tuotteen laatu täyttää asetetut tavoitteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ompelee tehtävän mukaisia sisustustuotteita johdonmukaisesti, joutuisasti ja oikeilla työotteilla • työskentelee itsenäisesti, johdonmukaisesti ja joutuisasti • tuote on laadukas ja lopputulos viimeistely
Viimeistely ja pakkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotetta ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotteen luovutuskuntoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotteen luovutuskuntoon ja pakkaa sen tarkoituksenmukaisesti kuljetusta varten
Sisustustekstiilien uudistaminen ja korjausompelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu helpoista korjausompeleiden tehtävistä, tarvitsee ohjausta haastavissa korjauksissa • suoriutuu ohjattuna yksinkertaisista sisustustekstiilien uudistustehtävistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu korjausompeleista omatoimisesti • ideoi ja toteuttaa sisustustekstiilien uudelleenkäyttöä, toteutuksessa on kehitettävää.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee korjausompelua järjestelmällisesti ja osaa kertoa asiakkaalle mahdollisesta mallillisesta muutoksesta tai haasteista • ideoi ja toteuttaa sisustustekstiilien uudelleenkäyttöä, lopputulos käyttökelpoinen ja uusi.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA	
Langan ja neulan valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarkistaa lankapuolasta langan vahvuuden ja varmistaa ohjaajalta valintansa sopivuuden
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee lankojen numerojärjestelmiä niin, että valitsee tuotteeseen sopivan langanvahvuuden ja siihen sopivan neulan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lankojen numerojärjestelmän niin, että valitsee tuotteen materiaaliin sopivan langan ja neulan sekä osaa perustella valintansa
Värien käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna suunnittelussaan väriopin keskeisiä periaatteita • käyttää värejä siten, että syntyy kokonaisuus, tarvitsee joskus ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää suunnittelussaan väriopin keskeisiä periaatteita • käyttää erilaisia värejä ja värien ominaisuuksia kuvatessaan tuotteita ja harmonisia kokonaisuuksia

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa ja perustelee väriopillisia valintoja • soveltaa ja käyttää hyväkseen väriyhdistelmiä ja värien ominaisuuksia luodessaan erilaisia väryksiä ja tunnelmia
Mitoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee ohjattuna tavallisimpien sisustustekstiilien mitat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laskee tyypillisten sisustustekstiilien koot ja mitat kohteen koon mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laskee erilaisten sisustustekstiilien koot ja mitat erilaisille materiaaleille ottaen kohteen koon ja yksityiskohdat huomioon
Laatu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ohjattuna työn laadun
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee työn keskeiset laatuksiteerit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee työn laatuksiteerit ja toteuttaa niitä
Työtavat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää perustyötapoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee useampia työtapoja yksityiskohdan valmistamiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee useita työtapoja erilaisten yksityiskohtien valmistamiseksi.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna ja useiden toistojen jälkeen oppimaansa työskentelyssään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oppimaansa ja käyttää sitä työskennellessään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää oppimaansa ja osaa soveltaa sitä sekä hankkii aiheesta aktiivisesti lisätietoa
Terveys turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa, toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa • käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä • osaa hyödyntää teknisiä turvallisuusjärjestelmiä ja ottaa ne ohjattuna työssään huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön muut jäsenet • varmistaa työvälineiden ja materiaalien työturvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet • ottaa huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät tutuissa työtilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä • osaa arvioida suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön • ottaa itsenäisesti työssään huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät.

VERHOJEN VALMISTUS- JA ASENNUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	30 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhojen valmistusprosessin vaiheet • Suunnitella verhoja käyttötarkoituksen, asiakkaan toiveiden ja kohteen tyylin mukaan • Hyödyntää suunnittelussa erilaisia tietolähteitä • Kuvata verhomallit asiakkaalle • Valita materiaalin verhomallin ja kohteen mukaan • Tulkita sisustuskangasmallin kirjallisen informaation • Valita lisätarvikkeet • Ottaa verhojen mitoituksessa huomioon ripustusmekanismit • Ottaa kohteesta tarvittavat mitat sekä laskea materiaalien menekit • Suunnitella verhojen valmistuksen ja valita työtavat • Mitoittaa tai kaavoittaa verhot • Leikata ja valmistaa verhoja • Viimeistellä ja pakata verhot kuljetusta varten. • Ripustaa verhot kohteeseen tai neuvoa asiakasta verhojen ripustuksessa • Ottaa huomioon erilaiset tekniset ripustusmahdollisuudet • Opastaa asiakasta verhojen huollossa • Uudistaa ja korjata vanhoja verhoja • Ratkaista työssä eteen tulevia ongelmia • Toimia ammattietiikan mukaisesti 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhojen valmistusprosessi • Suunnittelu • Verhojen kuvaaminen • Verhomateriaali ja kulutuksen laskeminen • Mitoitus ja kaavoitus • Leikkuu • Valmistus • Verhojen uudistaminen ja korjaus • Erilaisten verhokiskojen huomioon ottaminen • Verhojen lisätarvikkeiden valinta • Sisustuskangasmallin tietojen tulkitseminen • Tiedon hankinta • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVÄVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivin menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen 	

<p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>
<p>OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN</p>
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa suunnittelemalla, mitoittamalla, leikkaamalla ja valmistamalla erilaisia verhoja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Hän viimeistelee ja pakkaa tuotteet kuljetusta varten sekä tarvittaessa ripustaa verhoja paikoilleen tai opastaa asiakkasta ripustuksessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia): Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
<p>AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
<p>AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA</p>
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Verhojen valmistus- ja asennustehtävissä toimiminen 30 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
<p>NÄYTÖN KUVAUS</p>
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa suunnittelemalla, mitoittamalla, leikkaamalla ja valmistamalla erilaisia verhoja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Hän viimeistelee ja pakkaa tuotteet kuljetusta varten sekä tarvittaessa ripustaa verhoja paikoilleen tai opastaa asiakkasta ripustuksessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>
<p>NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA</p>
<p>Verhojen suunnittelu, valmistaminen ja asentaminen</p>
<p>NÄYTTÖYMPÄRISTÖT</p>
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai –yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>

NÄYTÖN ARVIOIJAT	
Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.	
Arviointikeskusteluun osallistuvat:	
☒ Alan opettaja(t) ☒ Työelämän edustaja (t) ☒ Opiskelija tekee itsearvioinnin	
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:	
☒ Alan opettaja(t) ☐ Työelämän edustajat ☒ em. yhdessä	
Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.	
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA	
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.	
ARVIOINTI	
1. TYÖPROSESSIN HALLINTA	
Verhojen valmistusprosessi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa erilaisia verhoja, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa • toimii tutuissa työtehtävissä • tarvitsee usein ohjausta edetäkseen verhojen valmistusprosessissa • arvioi työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • mitoittaa ja valmistaa verhoja itsenäisesti ja ripustaa verhot paikoilleen • ottaa työskentelyssään huomioon verhojen koko valmistusprosessin • etenee verhojen valmistusprosessissa johdonmukaisesti • arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa ja selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista oma-aloitteisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee, mitoittaa ja valmistaa asiakkaan toiveet huomioiden erilaisia verhoja sekä ripustaa ne paikoilleen • ottaa työskentelyssään huomioon verhojen koko valmistusprosessin ja pysyy suunnitellussa valmistusajataulussa • osaa edetä verhojen valmistusprosessissa johdonmukaisesti ja itsenäisesti sekä sopii asiakkaan kanssa verhojen toimituksesta ja ripustamisesta • arvioi työnsä onnistumista, perustelee arvioitaan ja arvioi sekä kehittää työskentelytapojaan
Suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee verhoja ohjattuna • ottaa suunnittelussa huomioon verhon ripustusmekanismit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee verhoja asiakkaan toiveiden mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> ottaa suunnittelussa huomioon kohteen tyylin ja mitat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee verhoja ja verhokokonaisuuksia ottaen huomioon verhojen käyttötarkoituksen sekä asiakkaan toiveet ottaa suunnittelussa huomioon kohteen muodon ja paikan sekä tilan tyyliuunnan ja asiakkaan sisustustyylin.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Verhojen kuvaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee verhoista kuvan värittää kuvan valmiita, saatavilla olevia värejä käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kuvaa verhoja ja ikkunaa selkeästi käyttää kuvan tulkitsemisessa helpottavaa väritystä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kuvaa verhoja sisustuksen osana ilmeikkäästi ja myyvästi käyttää esitystekniikan suomia mahdollisuuksia tuotteiden kuvaamisessa sekä kuvaa materiaalin tunnistettavasti
Verhomateriaali ja kulutuksen laskeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valitsee ohjattuna verhomateriaalin valitsee lisätarvikkeet verhomallin ja -materiaalin mukaan, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa huomioi ohjattuna kankaan kuvion vaikutuksen työhön laskee materiaalikulutuksen ohjeen mukaan, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa ja haastavissa materiaaleissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valitsee verhomateriaalit mallin ja käyttötarkoituksen mukaan valitsee lisätarvikkeet verhomallin ja -materiaalin ja ripustusmekanismin mukaan itsenäisesti ottaa kankaan kuviointia huomioon, mutta tarvitsee ohjausta haastavissa kuvioinneissa laskee materiaalien menekit ohjeen mukaan ottaen huomioon kankaan kuvion vaikutuksen menekkiin ja hankkii tarpeellisen määrän materiaalia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee verhomateriaalit mallin ja käyttötarkoituksen mukaan tyyliä ja trendit huomioiden valitsee lisätarvikkeet verhomallin ja -materiaalin ja ripustusmekanismin mukaan itsenäisesti ja osaa perustella valintansa asiakkaalle ottaa kankaan kuvioinnin vaikutuksen huomioon leikkuusuunnassa, kuvion kohdistuksessa ja asettumisessa verhoon sekä kankaan menekin määrittelyssä laskee materiaalien menekit ja kustannukset ottaen huomioon kankaan ominaisuudet ja kuvioinnin sekä hankkii materiaalin suunnittelussa aikataulussa tai tarvittaessa opastaa asiakasta hankinnoissa
Mitoitus ja kaavoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa ohjattuna kohteesta tärkeimmät mitat laskee verhon mitat ohjeen mukaan, tarvitsee ohjausta vaativissa verhomalleissa valitsee työtavat ohjeista, kun tietää työvarat ja käytettävät lisätarvikkeet piirtää kaavan ohjattuna sitä tarvitseville verhomalleille lisäten kaavaan saumanvarat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa kohteesta keskeisimmät mitat laskee verhon mitat ikkunan mittojen mukaan ja lisää tarvittavat työvarat ohjeen mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee työtavat työvarojen ja käytettävien lisätarvikkeiden mukaisesti • piirtää ohjeen mukaan kaavan sitä tarvitseville verhomalleille lisäten kaavaan saumanvarat ja kaavamerkintöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa kohteesta tarvittavat mitat ja havainnoi kohteen yksityiskohtia • laskee verhon mitat ikkunan mittausten perusteella ja lisää tarvittavat työvarat ottaen huomioon ripustumekanismiin, materiaalin ja lisätarvikkeet • suunnittelee työtavat työvarojen ja käytettävien lisätarvikkeiden mukaan ottaen verhojen kiinnitysmekanismiin huomioon • piirtää kaavan sitä tarvitseville verhomalleille ja somisteille lisäten kaavaan tarvittavat saumanvarat ja kaavamerkinnät
Leikkuu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • merkitsee leikattavan verhon mitat kankaalle tai asettelee kaavan langansuunnan mukaan • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten ohjeiden mukaan, tarvitsee ohjausta haastavissa materiaaleissa • siistii leikkuuympäristön leikkuun jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • merkitsee leikattavan verhon mitat kankaalle tai asettelee kaavan langansuunnan mukaan ottaen kankaan kuvion huomioon • leikkaa ja merkitsee kappaleet valmistusta varten • huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja työturvallisuudesta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • merkitsee leikattavan verhon mitat kankaalle tai asettelee kaavan langansuunnan mukaan taloudellisesti ja ottaen kankaan kuvion huomioon • leikkaa ja merkitsee kappaleet täsmällisesti valmistusta varten ja huolehtii tuotteen tarkoituksenmukaisesta säilytyksestä valmistuksen aikana • toimii leikkuutilanteessa työturvallisesti ja huolehtii leikkuuympäristön siisteydestä ja jätteen lajittelusta
Valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa verhot suunniteltujen työvarojen mukaisesti, tarvitsee ohjausta uusissa verhomalleissa • viimeistelee verhot • ripustaa verhot paikoilleen • esittelee asiakkaalle ripustumekanismiin kiinnitysohjeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee ja pakkaa verhot • valmistaa verhot suunniteltujen työvarojen ja ohjeen mukaan • ripustaa verhot paikoilleen ja asettelee ne kauniisti ikkunan muodon mukaan • neuvoo asiakasta huomioimaan seinä ja ripustusmateriaalit ripustumekanismiin mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa verhot laadukkaasti ja viimeistellysti suunnitelmien mukaan • viimeistelee ja pakkaa verhot huolellisesti kuljetusta varten • ripustaa verhot paikoilleen erilaisiin ripustumekanismeihin sekä asettelee ja viimeistelee ne huolellisesti ripustumekanismiin ja ikkunan muodon mukaan • opastaa asiakasta ripustumekanismien kiinnityksessä selvittämällä huomioitavia seikkoja ripustumekanismista ja kiinnitysalustasta
Verhojen uudistaminen ja korjaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu yksinkertaisista uudistustehtävistä, kuten verhon lyhennys

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • korjaa ja uudistaa verhoja asiakkaan toiveiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ehdottaa asiakkaalle verhojen korjaus- ja uudistamisvaihtoehtoja ja tekee uudistustyötä järjestelmällisesti.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA	
Erilaisten verhojen huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää erilaisia verhojen ripustuskiskoja ja -tankoja ja ottaa ne ohjattuna huomioon valmistaessaan verhoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää erilaisia verhojen ripustuskiskoja ja -tankoja ja ottaa ne huomioon valmistaessaan verhoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee erilaisia verhojen ripustuskiskoja ja -tankoja sekä niiden kiinnityksiä ja ottaa ne huomioon suunnitellessaan ja valmistaessaan verhoja
Verhojen lisätarvikkeiden valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tavallisimmat verhon lisätarvikkeet, kuten verhonauhoja, tarvitsee uusissa tilanteissa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee verhon lisätarvikkeet verhomallin ja ripustustavan mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee verhojen lisätarvikkeet verhomallin, ripustustavan ja käyttötarkoituksen mukaan sekä huomioi lisätarvikkeiden vaikutuksen tuotteen hintaan
Sisustuskangasmallin tietojen tulkitseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee ohjattuna kangasmallin kirjallista informaatiota • antaa asiakkaalle verhojen hoito-ohjeen kangasmallin ohjeen mukaisesti, muissa tilanteissa tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee keskeisen tiedon kangasmallin kirjallisesta informaatiosta • antaa asiakkaalle verhojen hoito-ohjeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee kangasmallin kirjallisen informaation ja ottaa sen huomioon kankaan menekkiä laskettaessa ja hyödyntää sitä työssään • opastaa asiakasta verhojen huollossa ja hoito-ohjeen tulkinnessa
Lähteiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää suunnittelutehtävissä tuntemistaan lähteistä löytämiään ideoita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ja kehittää suunnittelutehtävissä eri lähteistä löytämiään ideoita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etsii monipuolisesta lähdevalikoimasta ideoita suunnittelutehtäviin sekä yhdistelee ja käyttää ideoita persoonallisella tavalla.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa työssä tai työn etenemisessä ongelman, mutta tarvitsee ohjausta löytääkseen siihen ratkaisun

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • löytää ratkaisun työssä tai työn etenemisessä havaitsemaansa ongelmaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee työssä tai työn etenemisessä havaitsemansa ongelmat ja tekee sen perusteella johtopäätöksiä kehittääkseen työtään
Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selviytyy asiakaspalvelutilanteesta epävarmasti tai jännittyneesti • esittää asiansa ohjaajan tukemana ja tiedostaa asiakkaan odotukset • palvelee ohjattuna asiakasta • arvioi työn valmistukseen kuluvan ajan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelee asiakkaan kanssa selkeästi asiallisuutta tavoitellen • ottaa asiakkaan odotukset huomioon ja luo toimivan asiakaspalvelutilanteen • palvelee asiakasta asiallisesti • kertoo asiakkaalle työn todennäköisen valmistumisaikataulun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • neuvottelee asiakkaan kanssa luontevasti ja selkeästi, käyttää selkeätä, ymmärrettävää ja asiallista kieltä • suhtautuu luontevasti erilaisiin tilanteisiin ja asiakkaiden palveluun ja ottaa huomioon asiakkaan odotukset ja yksilölliset toiveet • palvelee asiakasta asiantuntevasti ja kunnioittavasti • kertoo asiakkaalle työn realistisen valmistumisaikataulun
Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee erilaisia eettisiä tilanteita oman arvoperustansa mukaan • tarvitsee ohjausta työskenneläkseen vastuullisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee ja ratkaisee erilaisia eettisiä tilanteita muiden mielipiteitä arvostaen • työskentelee vastuullisesti kirjoittamattomien sääntöjen ja ohjeiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee ja ratkaisee oma-aloitteisesti erilaisia eettisiä tilanteita työyhteisön kirjoittamattomien sääntöjen ja ohjeiden mukaan • työskentelee tehtyjen sopimusten mukaan ammattietiikkaa noudattaen ja oikeudenmukaisesti.

SISUSTUSTEKSTILIEN AMMATILLISEN PROJEKTITYÖN JA ASIAKAS- PALVELUN TOTEUTTAMINEN	20 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitella projektityötä • Ottaa huomioon värien ja valaistuksen merkitystä sisustuksessa • Tunnistaa ja ottaa huomioon tyylikaudet ja sisustustyyli • Tunnistaa suomalaista suunnittelua ja suunnittelijoita • Ottaa huomioon vallitsevat sisustustrendit ja -suuntaukset • Ottaa huomioon asiakkaan toiveet ja palvella asiakasta • Laskea materiaalitardeet projektin tuotteille • Hinnoitella tuotteet ja antaa hinta-arvion asiakkaalle • Hyödyntää työssään alan tietoteknisiä sovelluksia • Huomioida sisustustekstiilien palonsuojamääräykset • Suunnitella valmistuksen kulkua ja valita tarkoituksenmukaiset työtavat • Ratkaista työssä eteen tulevia ongelmia • Hyödyntää sarjatyön mahdollisuuksia projektissa • Leikata tuotteet taloudellisuusnäkökohdat huomioon ottaen • Valmistaa ja viimeistellä tuotteet • Aikatauluttaa työskentelynsä • Työskennellä ryhmän jäsenenä ja hallita vuorovaikutustaitoja • Toimia ammattietiikan mukaisesti • Hyödyntää alalla tarvittavaa terveystietoa • Toimia yrityksen tai organisaation laatutavoitteet huomioon ottaen • Arvioida omia vahvuuksiaan tuotteistaan osaamistaan sekä mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektityön suunnittelun lähtökohdat • Suunnittelu ja asiakaspalvelu • Toimiminen työssä ja työyhteisössä • Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta • Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta • Yrittäjänä toimimisen mahdollisuudet • Osaamisen tuotteistamismahdollisuudet • Ammattialan yritystoiminta • Hinnoittelu ja/tai hinta-arvio • Materiaalitardeen määrittäminen • Leikkuu ja valmistus • Työtavat • Viimeistely ja tuotteiden toimitus asiakkaalle • Alan tietotekniikan sovellusten hyödyntäminen • Työvälineet ja koneet • Sisustustyylien ja tyylikausien tukeminen ja hyödyntäminen • Sisustustrendien ja -suuntauksien huomioon ottaminen • Suomalainen suunnittelu • Värit ja valaistus • Tekstiilien palonsuojamääräykset • Lähteiden hyödyntäminen suunnittelussa • Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta • Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta • Alan yrittäjänä toimimisen mahdollisuudet • Alan osaamisen tuotteistamismahdollisuudet • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Ammattietiikka • Vuorovaikutus ja yhteistyö 	

Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely ja työssäoppiminen
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen
OPPIMISEN ARVIOINTI
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivien menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa toteuttamalla asiakkaan toiveiden mukaisen tai sisustussuunnittelijan suunnitteleman sisustustekstiilikokonaisuuden. Projekti voi olla myös oman malliston suunnittelua ja toteutusta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia): Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Sisustustekstiilien ammatillisen projektityön ja asiakaspalvelun toteuttaminen 20 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa toteuttamalla asiakkaan toiveiden mukaisen tai sisustussuunnittelijan suunnitteleman sisustustekstiilikokonai-</p>

<p>suuden. Projekti voi olla myös oman malliston suunnittelua ja toteutusta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettu osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>						
<p>NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA</p>						
<p>Sisustusompelun projektityön tai tilaustyön toteuttaminen</p>						
<p>NÄYTTÖYMPÄRISTÖT</p>						
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>						
<p>NÄYTÖN ARVIOIJAT</p>						
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) (x) Työelämän edustaja (t) (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) () Työelämän edustajat (x) em. yhdessä</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>						
<p>ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA</p>						
<p>Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>						
<p>ARVIOINTI</p>						
<p>1. TYÖPROSESSIN HALLINTA</p> <p>Projektityön suunnittelun lähtökohdat</p> <table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;">Tyydyttävä T1</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna asiakkaan kanssa projektin päätavoitteen • osallistuu ohjattuna projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Hyvä H2</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan kanssa projektin tavoitteen • osallistuu projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Kiitettävä K3</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • keskustelee itsenäisesti asiakkaan kanssa ja löytää suunnittelutyölle lähtökohdat ja tavoitteet </td> </tr> </table>	Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna asiakkaan kanssa projektin päätavoitteen • osallistuu ohjattuna projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä 	Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan kanssa projektin tavoitteen • osallistuu projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä 	Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelee itsenäisesti asiakkaan kanssa ja löytää suunnittelutyölle lähtökohdat ja tavoitteet
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna asiakkaan kanssa projektin päätavoitteen • osallistuu ohjattuna projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä 					
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan kanssa projektin tavoitteen • osallistuu projektin suunnitteluun työryhmän jäsenenä 					
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelee itsenäisesti asiakkaan kanssa ja löytää suunnittelutyölle lähtökohdat ja tavoitteet 					

- suunnittelee aktiivisena työryhmän jäsenenä tarkoituksenmukaisen tuotantotavan projektille riippuen tehtävän laajuudesta

Suunnittelu ja asiakaspalvelu

Tyydyttävä T1	• suunnittelee toteuttamiskelpoisia sisustustekstiilejä ja osaa ohjatusti ottaa huomioon asiakkaan toiveita • esittää asiakkaalle ohjaajan tuella suunnittelemansa tuotteet ja osaa perustella värivalintansa

Hyvä H2	• suunnittelee asiakkaan toiveiden mukaisia tuotteita • esittää asiakkaalle joitakin suunniteltuihin vaihtoehtoihin ja vastaa asiakkaan kysymyksiin

Kiitettävä K3	• suunnittelee asiakkaan toiveisiin ja sisustustyyliin sopivia tuotteita tai kokonaisuuksia • esittää asiakkaalle myyvät suunnitelmansa ja erilaiset vaihtoehdot ja perustelee suunnitelmansa värin, valaistuksen ja asiakkaan tyylin suhteen sekä keskustelee luontevasti erilaisista vaihtoehdoista

Toimiminen työssä ja työyhteisössä

Tyydyttävä T1	• toimii ohjattuna työyhteisön työhyvinvointia edistävästi

Hyvä H2	• toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi

Kiitettävä K3	• toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi ja selvittää yrittäjän mahdollisuuksia edistää sitä

Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta

Tyydyttävä T1	• toimii ohjattuna sovittujen laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti

Hyvä H2	• toimii yrityksen tai organisaation laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti

Kiitettävä K3	• toimii yrityksen tai organisaation laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti

Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta

Tyydyttävä T1	• toimii ohjattuna kustannustehokkaasti aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii ohjattuna työssään edistäen asiakassuhteita

Hyvä H2	• toimii kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii työssään edistäen pysyviä asiakassuhteita

Kiitettävä K3	• toimii oma-aloitteisesti ja kustannustehokkaasti sekä yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi aikaresurssit ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden • toimii työssään edistäen toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita

Yrittäjänä toimimisen mahdollisuuksien arviointi

Tyydyttävä T1	• arvioi ohjattuna oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja mahdollisuuksiaan toimia ammattialansa yrittäjänä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja mahdollisuuksiaan toimia ammattialansa yrittäjänä asettaa kehittymistavoitteita yrittäjyysosaamiselleen
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> selvittää ohjattuna osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> selvittää osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia
Ammattialan yritystoiminnan arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> selvittää ohjattuna yrityksen tai organisaation tuotteiden vahvuuksia ja kehittymismahdollisuuksia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> selvittää yrityksen tai organisaation tuotteiden tai palvelujen vahvuuksia ja kehittämismahdollisuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> selvittää yrityksen tai organisaation tuotteiden tai palvelujen vahvuuksia ja kehittämismahdollisuuksia, arvioi alansa liiketoimintaa ja sen kehittymistä yhteistyössä asiantuntijaverkoston kanssa.
2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA	
Hinnoittelu ja/tai hinta-arvio	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> määrittää ohjattuna työn valmistusajan tekee ohjattuna tuotteen kustannuslaskelman selvittää ohjattuna, mistä hintaerot johtuvat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa ajankäytön määrittelyssä kaikki työvaiheet huomioon tekee käyttökelpoisen kustannuslaskelman itsenäisesti erottaa laadukkaan ja huonolaatuisen tuotteen toisistaan ja antaa suuntaa antavan hinta-arvion
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> määrittelee etukäteen työhön kuluvan ajan tekee toimivan kustannuslaskelman itsenäisesti ja hinnoittelee tuotteen antaa kustannusvaihtoehtoja projektin toteutusvaihtoehtoista ja perustelee vaihtoehtoja
Materiaalitarpeen määrittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta projektin materiaalitarpeiden määrittelyssä kertoo asiakkaalle hankittavien materiaalien määrät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee projektinsa tuotteiden materiaalikulutukset varmistettuaan ohjaajalta oikeat materiaalit antaa asiakkaalle tiedot materiaalien määrästä ja laadusta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> määrittää itsenäisesti projektinsa materiaalit ja laskee tuotteiden materiaalikulutukset opastaa asiakasta materiaalien hankinnassa niin määrän, laadun, hinnan, käyttötarkoituksen kuin hankintapaikan suhteen

Leikkuu ja valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • mitoittaa tai kaavoittaa tuotteet ohjattuna • leikkaa tuotteet yksitellen • valmistaa ohjattuna pienen sisustustekstiilikokonaisuuden tuotteet laatukriteereiden mukaan • valmistaa projektin tuotteet tuote kerrallaan, tarvitsee ohjausta ja työhön kuluu runsaasti aikaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • mitoittaa tai kaavoittaa tuotteet valitsemiensa työtapojen mukaisesti • leikkaa projektin sisustustuotteet taloudellisesti • valmistaa sisustustekstiilikokonaisuuden tuotteet laatukriteereiden mukaan • valmistaa projektin tuotteita järjestelmällisesti, vastaa työn valmistumisesta, mutta voi myöhästyä hieman aikataulusta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • mitoittaa tai kaavoittaa tuotteet valitsemiensa työtapojen mukaisesti ottaen huomioon materiaalin kuvion ja laadun • leikkaa tuotteet taloudellisesti ottaen materiaalin kuvioinnin ja projektin kokonaisuuden huomioon • valmistaa sisustusprojektin sisustustekstiilit laadukkaasti laatukriteerit täyttäen • valmistaa projektin tuotteet tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä ja hyödyntää sarjatyön mahdollisuuksia, ottaa vastuun työstä ja sen valmistumisesta aikataulun mukaisesti
Työtapojen tulkinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee ohjattuna perustyötapoja työohjeista tai mallikappaleesta ja valmistaa niiden pohjalta tuotteen tai yksityiskohdan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee perustyötapoja työohjeista tai mallikappaleesta ja valmistaa tuotteen niiden mukaan, tarvitsee vaativissa rakenteissa ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee itsenäisesti työtapoja työohjeista tai mallikappaleesta ja valmistaa tuotteen niiden mukaan joutuisasti
Viimeistely ja tuotteiden toimitus asiakkaalle	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotetta ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotteen luovutuskuntoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee tuotteen luovutuskuntoon ja pakkaa sen tarkoituksenmukaisesti kuljetusta varten sekä sopii asiakkaan kanssa tuotteiden toimitustavasta ja/tai toimittaa tuotteet asiakkaalle itsenäisesti
Alan tietotekniikan sovellusten hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutukset omaan alaansa • käyttää internetiä tiedon haussa (esimerkiksi trendit, värit ja tyyli) • tuntee alan tietoteknisiä sovelluksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutukset omaan alaansa • hankkii tietoa internetistä projektia varten • käyttää alan tietoteknisiä sovelluksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tietotekniikan ja teknologian kehityksen vaikutuksen omaan alaansa ja osaa soveltaa uutta tekniikkaa työhönsä

- hyödyntää internetin suomia mahdollisuuksia tiedon hankinnassa ja on kriittinen tietolähteen suhteen
- hyödyntää alan tietoteknisten sovellusten suomia mahdollisuuksia asiakastyössä

Työvälineiden ja koneiden käyttäminen

Tyydyttävä T1	• käyttää ohjattuna tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja.
Hyvä H2	• käyttää tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja.
Kiitettävä K3	• käyttää työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja vuorovaikutuksessa työyhteisön kanssa.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Sisustustyylien ja tyylikausien tunteminen ja hyödyntäminen

Tyydyttävä T1	• tunnistaa keskeisten tyylikausien tyypillisimmät piirteet • tunnistaa sisustustyylien erot
Hyvä H2	• tunnistaa keskeisten tyylikausien tyypilliset piirteet sekä hyödyntää niitä suunnittelussa • tuntee sisustustyyliä ja hyödyntää tietoa asiakkaan tyylin tunnistamisessa
Kiitettävä K3	• tunnistaa eri tyylikausien tyypilliset piirteet sekä huomioi ne suunnittelussa sisustettavan kohteen mukaan • käyttää tietoaan sisustustyyleistä asiakkaan tyylin tunnistamiseen ja suunnittelee projektin tuotteet ottaen huomioon asiakkaan tyylin

Sisustustrendien ja -suuntauksien huomioon ottaminen

Tyydyttävä T1	• valitsee ohjattuna omiin töihinsä sopivia kauden trendejä ja sisustussuuntauksia
Hyvä H2	• tietää ja valitsee erilaisista trendeistä tai sisustussuuntauksista töihinsä sopivimmat
Kiitettävä K3	• hyödyntää ja soveltaa trendiennusteiden tietoja sekä tietoaan sisustussuuntauksista erilaisiin käyttötarkoituksiin

Suomalaisen suunnittelun tunteminen

Tyydyttävä T1	• tunnistaa ohjattuna suomalaisten suunnittelijoiden tuotantoa ja keskustelelee niistä asiakkaan kanssa
Hyvä H2	• tuntee suomalaisten suunnittelijoiden tuotantoa siten, että keskustelu asiakkaan kanssa on luontevaa
Kiitettävä K3	• tuntee suomalaisten suunnittelijoiden tuotantoa siten, että osaa kertoa asiakkaalle luontevasti eri suunnittelijoiden tuotteista

Värien ja valaistuksen huomioon ottaminen

Tyydyttävä T1	• tietää pääperiaatteet värien ja valaistuksen merkityksestä sisustuksessa
Hyvä H2	• huomioi pääperiaatteet värien ja valaistuksen merkityksestä sisustuksessa
Kiitettävä K3	• hyödyntää tietoaan värien ja valaistuksen merkityksestä sisustuksessa

Tekstiilien palosuojaamääräysten huomioon ottaminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna tarvittaessa kohteeseen paloturvalliset tekstiilit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tekstiilien palosuoja määräykset ja -luokitukset ja valitsee tarvittaessa kohteeseen paloturvalliset tekstiilit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tekstiilien palosuoja määräykset ja -luokitukset ja valitsee tarvittaessa kohteeseen paloturvalliset tekstiilit sekä opastaa asiakasta
Lähteiden hyödyntäminen suunnittelussa	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää suunnittelutehtävissä tuntemistaan lähteistä löytämiään ideoita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ja kehittää suunnittelutehtävissä eri lähteistä löytämiään ideoita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etsii monipuolisesta lähdevalikoimasta ideoita suunnittelutehtäviin sekä yhdistelee ja käyttää ideoita persoonallisella tavalla
Toimiminen työssä ja työyhteisössä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna työtään koskevat työyhteisön säännöt ja toimintatavat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työtään koskevat työyhteisön säännöt ja toimintatavat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työyhteisön säännöt ja toimintatavat
Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna työtään koskevat laatuvaatimukset • arvioi ohjattuna kestävä kehityksen mukaisia ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset • arvioi kestävä kehityksen mukaisia taloudellisia ratkaisuja ja ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja asettaa neuvottelemalla työyhteisön kanssa työlleen laatuvaatimukset ja toimii niiden mukaisesti • arvioi kestävä kehityksen mukaisia sosiaalisia ja taloudellisia ratkaisuja ja ympäristöratkaisuja yrityksen tai organisaation kilpailutekijänä
Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee ohjattuna oman työpanoksensa osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista • soveltaa työssään ohjattuna tuloksellisen toiminnan tietopohjaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laskee ohjattuna oman työpanoksensa osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista • soveltaa työssään ohjattuna tuloksellisen toiminnan tietopohjaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laskee työssään tuotteen tai palvelun kustannukset ja oman työpanoksensa osuuden niistä • soveltaa työssään ja työyhteisössään ja tuloksellisen toiminnan tietopohjaa
Yrittäjänä toimimisen mahdollisuuksien arviointi	
Tyydyttävä T1	

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa yleisistä yrittäjänä toimimisen edellytyksistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa yleisistä yrittäjänä toimimisen edellytyksistä
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna yrityksen tai organisaation toiminta- tai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yrityksen tai organisaation toiminta- tai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita • hakee yhteistyössä tietoa tuotteiden tai palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi asiakkaiden tarpeiden, kilpailun, yrityksen tai organisaation osaamisen perusteella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yrityksen tai organisaation toiminta- tai liikeideoita, keskeisiä palveluja ja tuotteita • hakee itsenäisesti tietoa ja tuotteiden ja palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun, yrityksen tai organisaation osaamisen perusteella
Ammattialan yritystoiminnan arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää ohjattuna ammattialansa tyypillisiä yhteistyökumppaneita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää oman ammattialansa yleisen yritystoiminnan rakenteen sekä tyypillisiä yhteistyökumppaneita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää oman ammattialansa yleisen yritystoiminnan rakenteen ja kehityssuuntia sekä tyypillisiä yhteistyökumppaneita.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa työssä tai työn etenemisessä ongelman, mutta tarvitsee ohjausta löytääkseen siihen ratkaisun • hakee ohjattuna tietoa eri lähteistä • tarvitsee ohjausta toimintaansa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • löytää ratkaisun työssä tai työn etenemisessä havaitsemaansa ongelmaan • hakee pyydettyä tietoa eri lähteistä • toimii melko itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee työssä tai työn etenemisessä havaitsemansa ongelman ja tekee sen perusteella johtopäätöksiä kehittääkseen työtään • hakee aktiivisesti tietoa eri lähteistä • toimii itsenäisesti
Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ohjaajan tuella yhteistyössä tiettyjen sidosryhmiensä kanssa • ilmaisee itseään toisinaan epäselvästi • noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- tai työyhteisössään • tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta

	<ul style="list-style-type: none"> pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii yhteistyössä eri sidosryhmiensä kanssa ilmaisee itseään ymmärrettävästi toimii tilanteen vaatimalla tavalla oman oppimis- tai työyhteisönsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tekee vastuullaan olevat työt huolellisesti toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on yhteistyökykyinen ja pystyy yhteistyöhön sidosryhmiensä kanssa ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi ilmaisee selkeästi kantansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijän
Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee erilaisia eettisiä tilanteita oman arvoperustansa mukaan tarvitsee ohjausta työskenneläkseen vastuullisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee ja ratkaisee erilaisia eettisiä tilanteita muiden mielipiteitä arvostaen työskentelee vastuullisesti sääntöjen ja ohjeiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee ja ratkaisee oma-aloitteisesti erilaisia eettisiä tilanteita työyhteisön kirjoittamattomien sääntöjen ja ohjeiden mukaan työskentelee tehtyjen sopimusten mukaan ammattietiikkaa noudattaen ja oikeudenmukaisesti
Terveys turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa ja noudattaa oman alansa määräyksiä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa, noudattaa oman alansa määräyksiä, tietää lähimmän esimiehensä työsuojeluvastuun ja määräykset sekä osaa etsiä tarvitsemaansa tietoa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta toimii omassa työssään määräysten mukaisesti ja perustelee toimintansa, tietää esimiesten työsuojeluvastuun koko työorganisaatiossa sekä etsii tarvitsemaansa tietoa eri lähteistä.

2.4.VAATETUKSEN OSAAMISALA, VALINNAISET TUTKINNON OSAT

KAAVOITUS- JA SARJATÖISSÄ TOIMIMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ottaa mitat asiakkaalta • Tehdä laskelmat peruskaavan piirtämistä varten • Piirtää peruskaavoja eri käyttötarkoituksiin erilaisin väljyysvaroin • Piirtää peruskaavan varastosuuruusmitoilla tai henkilökohtaisilla mitoilla • Muokata peruskaavaa toiseen käyttötarkoitukseen • Kuositella monen tyyppisiä malleja eri käyttötarkoituksiin • Kuositella vaatteita erilaisille vartalotyypeille • Nähdä vaateen mittasuhteet ja yksityiskohtien paikat • Muokata aiemmasta kuositelusta uuden mallin/tuotteen • Hyödyntää sovitusta kaavan muokkaamiseen • Sarjoa kaavaa eri kokoihin • Hyödyntää työtehtävissään alan tietotekniikkaa 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaavoitusprosessi • Peruskaavan laskelmat • Peruskaavan piirtäminen • Kuositelu • Sarjonta • Kaavaohjelmat <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVÄVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivien menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista.</p>	

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä):

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa piirtämällä peruskaavoja tekemiensä laskelmien pohjalta ja kuosittelemalla niiden pohjalta vaatteita. Hän sovelttaa vaatetta ja sen pohjalta tekee tarvittavat kaavamuutokset kuositteeluun. Hän valmistaa mallikappaleen tarkistaakseen kuosittelemalla onnistumisen ja sarjoo tarvittaessa kaavan eri kokoon. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia):

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien tai muiden luotettavien menetelmien avulla.

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

- Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen
- Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan **Kaavoitus ja sarjatöissä toimiminen 15 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa piirtämällä peruskaavoja tekemiensä laskelmien pohjalta ja kuosittelemalla niiden pohjalta vaatteita. Hän sovelttaa vaatetta ja sen pohjalta tekee tarvittavat kaavamuutokset kuositteeluun. Hän valmistaa mallikappaleen tarkistaakseen kuosittelemalla onnistumisen ja sarjoo tarvittaessa kaavan eri kokoon. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Vaatteiden kuositteelu peruskaavasta ja mallivaatteiden valmistaminen

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT

Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Arviointikeskusteluun osallistuvat:

(x) Alan opettaja(t)

- (x) Työelämän edustaja (t)
 (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin

Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:

- (x) Alan opettaja(t)
 () Työelämän edustajat
 (x) em. yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Kaavoituksen prosessin hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee ohjattuna kaavanvalmistuksen eri vaiheet (peruskaava, kuosittelu, leikkukaava)
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> etenee tuotteen kaavoituksenprosessissa oppimassaan järjestyksessä, tarvitsee uusissa tilanteissa ohjausta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ja etenee tuotteen kaavoitusprosessissa johdonmukaisesti ja pitkäjänteisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Peruskaavan piirtäminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> piirtää erilaisia peruskaavoja ohjattuna tekee peruskaavaan perusmuutoksia asiakkaan mittojen pohjalta, tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> piirtää erilaisia peruskaavoja ohjeen mukaan muokkaa peruskaavaa asiakkaan vartalon mukaiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> piirtää erilaisia peruskaavoja täsmällisesti oppimallaan kaavajärjestelmällä muuttaa peruskaavaa asiakkaan vartalon ja kaavan käyttötarkoituksen mukaisesti

Kuosittelu

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kuosittelee peruskaavoista erilaisia malleja ohjattuna ottaa kuosittelussa huomioon vaateen valmistustavan muuttaa ohjattuna kaavaa sovituserämuutosten mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kuosittelee peruskaavoista erilaisia malleja ottaa kuosittelussa huomioon vaateen käyttötarkoituksen ja valmistustavat muuttaa kaavaa sovituserämuutosten mukaan, varmistaa muutoksen tekemisen ohjaajalta

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kuosittelee peruskaavoista mallinmukaisia vaatteita erityyppisille vartaloille • ottaa kuosittelussa huomioon vaatteen käyttötarkoituksen, materiaalin käyttäytymisen ja valmistustavat • muuttaa kaavaa asiakkaan mittojen ja muodon mukaan sekä ottaa huomioon asiakkaan toiveet
Sarjonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee sarjonnan periaatteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • sarjoo ohjattuna yksinkertaisia kaavoja käsin ja/tai koneella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • sarjoo helpon tuotteen kaavoja käsin ja/tai koneella varmistaen muutoksen ohjaajalta
Kaavaohjelmat (jos käytettävissä)	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee alan kaavaohjelmaa ja osaa laatia sillä yksinkertaisen leikkuusuunnitelman
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tietotekniikkaa ohjattuna kuosittelussa, sarjonnassa ja leikkuusuunnitelman laatimisessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tietotekniikkaa ja alan kaavaohjelmaa kaavan piirtämisessä, kuosittelussa, sarjonnassa ja leikkuusuunnitelman laatimisessa.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA	
Peruskaavan laskelmat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa asiakkaalta työssä tarvittavat mitat • tekee mittalaskelmat mittataulukon mittojen mukaan, tarkistuttaa laskelmat ohjaajalla • tuntee mitoitusjärjestelmää
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa asiakkaalta tarvittavat mitat ja analysoi asiakkaan vartaloa ja ottaa sen perusteella tarvittaessa tarkistusmittoja • tekee mittalaskelmat ohjeen mukaan ottaen asiakkaan vartaloa huomioon • tuntee mitoitusjärjestelmää ja osaa määrittää asiakkaan vartalotyypin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee asiakkaasta vartaloanalyysin ja ottaa sen perusteella tarvittavat mitat ja tarkistusmitat huolellisesti • tekee mittalaskelmat peruskaavan piirtämistä varten ottaen asiakkaan vartalonmuodot ja mittasuhteet huomioon • tuntee mitoitusjärjestelmää ja käyttää erilaisia mittataulukoita asiakkaan vartalotyypin mukaisesti
Kuosittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää saamaansa kuositteluohjetta ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää hyödykseen saamiaan kuositteluohjeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etsii ja hyödyntää erilaista kaavoitusmateriaalia
Sarjonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sarjontataulukoita ohjattuna

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sarjontataulukoita sarjonnassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sarjontataulukoita sarjonnassa ja tietää miten taulukon arvot saadaan.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa kaavoittamisesta ohjattuna • tarvitsee ohjausta useimmissa kuosittelutehtävissä • arvioi kaavoituksensa onnistumista yhdessä ohjaajan kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa kaavoittamisesta saamansa ohjeen mukaan • kuosittelee itsenäisesti ohjeen mukaan varmistaen eri vaiheita ohjaajalta • arvioi kaavoituksensa onnistumista sekä hakee palautetta ja toimii palautteen mukaisesti seuraavassa kaavoitustehtävässä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa kaavoituksesta oma-aloitteisesti • kuosittelee itsenäisesti soveltaen saamaansa ja hankkimaansa ohjeistusta • arvioi kaavoitusprosessiaan ja kehittää toimintaansa omien havaintojensa ja saamansa palautteen pohjalta.

VAATETUSALAN ERIKOISAMATERIAALIEN TYÖSTÄMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erikoismateriaalista tehtävän tuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessin • Etsiä tietoa erikoismateriaalista • Yhdistää erikoismateriaalin toisiin materiaaleihin • Valita erikoismateriaaliin tarvittavat lisätarvikkeet • Kokeilla erikoismateriaalin työstettävyyttä sekä etsiä materiaaliin sopivia työtapoja • Valita ja käyttää erikoismateriaalin työstämisessä tarvittavia koneita ja laitteita • Valmistaa tuotteen erikoismateriaalista • Laatia tuotteelle hoito-ohjeet • Tarkastella materiaaleja kestävän kehityksen näkökulmasta 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnittelu- ja valmistusprosessit • Materiaalien yhdistäminen • Lisätarvikkeiden valinta • Työmenetelmät ja materiaalit • Koneet ja laitteet • Kestävän kehityksen huomioon ottaminen • Hoito-ohjeet <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely tai työssäoppiminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivin menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä):</p>	

<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa etsimällä tietoa valitsemastaan erikoismateriaalista ja sen työstämiseen liittyvistä asioista. Hän kokeilee materiaalin ominaisuuksia. Hän valmistaa tuotteen/tuotteita valitsemastaan materiaalista tarkoituksenmukaisin menetelmin, konein ja laittein. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia): Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
<p>AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
<p>AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA</p>
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Erikoismateriaalien työstäminen 15 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
<p>NÄYTÖN KUVAUS</p>
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa etsimällä tietoa valitsemastaan erikoismateriaalista ja sen työstämiseen liittyvistä asioista. Hän kokeilee materiaalin ominaisuuksia. Hän valmistaa tuotteen/tuotteita valitsemastaan materiaalista tarkoituksenmukaisin menetelmin, konein ja laittein. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>
<p>NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA</p>
<p>Tuotteen suunnittelu ja valmistaminen valitusta materiaalista</p>
<p>NÄYTTÖYMPÄRISTÖT</p>
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>
<p>NÄYTÖN ARVIOIJAT</p>
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat: ☒ Alan opettaja(t) ☒ Työelämän edustaja (t) ☒ Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät: ☒ Alan opettaja(t) ☐ Työelämän edustajat ☒ em. yhdessä</p>

<p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>	
<p>ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA</p>	
<p>Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>	
<p>ARVIOINTI</p>	
<p>1. TYÖPROSESSIN HALLINTA</p>	
<p>Suunnittelu- ja valmistusprosessin hallinta</p>	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään, mutta tarvitsee ajoittaista ohjausta • työskentelee siten, että työn lopputulos on hyväksyttävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen • ottaa huomioon työtehtävän erityisvaatimuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä työympäristön muuhun toimintaan • ottaa huomioon työpaikan erityisvaatimuksia ja työn lopputulos on tavoitteiden mukainen.
<p>2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA</p>	
<p>Materiaalien yhdistäminen</p>	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • yhdistää erikoismateriaaliin toisia materiaaleja, mutta tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • yhdistää erikoismateriaaliin sopivia materiaaleja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • yhdistää erikoismateriaaliin sopivia materiaaleja ja perustelee valintojaan
<p>Lisätarvikkeiden valinta</p>	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee lisätarvikkeita, mutta tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee sopivia lisätarvikkeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee sopivia lisätarvikkeita ja perustelee valintojaan
<p>Työmenetelmien ja materiaalin hallinta</p>	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ohjattuna erilaisia materiaali- ja menetelmäkokeiluja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee erilaisia materiaali- ja menetelmäkokeiluja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee erilaisia materiaali- ja menetelmäkokeiluja ja valitsee niistä sopivimman
<p>Koneiden ja laitteiden hallinta</p>	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna materiaalille sopivia koneita ja laitteita

Hyvä H2 • käyttää omatoimisesti materiaalille sopivia koneita ja laitteita

Kiitettävä K3 • käyttää sujuvasti materiaalille sopivia koneita ja laitteita.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Kestävän kehityksen huomioon ottaminen

Tyydyttävä T1 • etsii tietoa materiaalien ekologisuudesta

Hyvä H2 • vertailee materiaalien alkuperää ja ekologista jalanjälkeä

Kiitettävä K3 • vertailee materiaalien alkuperää ja ekologista jalanjälkeä sekä perustelee omaa näkemystään

Tiedonhankinta

Tyydyttävä T1 • hankkii tietoa erikoismateriaalista ohjattuna

Hyvä H2 • hankkii tietoa erikoismateriaalista omatoimisesti

Kiitettävä K3 • etsii tietoa monipuolisista lähteistä ja käsittelee tietoa kriittisesti

Hoito-ohjeiden tulkinta

Tyydyttävä T1 • tekee erikoismateriaalista valmistetun tuotteen hoito-ohjeen ohjattuna

Hyvä H2 • tekee erikoismateriaalista valmistetun tuotteen hoito-ohjeen omatoimisesti

Kiitettävä K3 • laatii ja perustelee hoito-ohjeen erikoismateriaalista valmistetulle tuotteelle.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1 • hankkii tietoa erikoismateriaaleista ohjattuna
• yhdistelee ja käsittelee erikoismateriaaleja ohjattuna
• arvioi kaavoituksensa onnistumista yhdessä ohjaajan kanssa

Hyvä H2 • hankkii tietoa erikoismateriaaleista saamansa ohjeen mukaan
• yhdistelee ja käsittelee erikoismateriaaleja itsenäisesti ohjeen mukaan varmistaen tarvittaessa ohjaajalta
• arvioi kaavoituksensa onnistumista sekä hakee palautetta ja toimii palautteen mukaisesti seuraavassa kaavoitustehtävässä

Kiitettävä K3 • hankkii tietoa kaavoituksesta oma-aloitteisesti
• yhdistelee ja käsittelee itsenäisesti soveltaen saamaansa ja hankkimaansa ohjeistusta
• arvioi kaavoitusprosessiaan ja kehittää toimintaansa omien havaintojensa ja saamansa palautteen pohjalta.

MUOTOILU- JA VALMISTUSTEHTÄVISSÄ TOIMIMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ottaa työskentelyssään huomioon muotoilemalla tehtävän tuotteen valmistusprosessin • Tehdä muotoilukokeiluja eri materiaaleista ja tuntee materiaalien muotoutuvuusominaisuuksia • Hyödyntää muotoiluprassiäyksen ja höyryn vaikutuksia tuotteen lopullisen muodon hakemisessa • Muotoilla tuotteen osia esimerkiksi nukella tai tuella ja tehdä muotoiluista leikkuukaavoja sekä valmistaa niiden avulla tuotteen • Muotoilla tuotteita tai niiden osia suoraan käytettävästä materiaalista ja valmistaa näin tuotteita ainakin osittain ilman kaavaa • Arvioida omaa osaamistaan 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Muotoilun työprosessin hallinta • Materiaalin muotoutumisen hallinta • Muotoilun ja kaavoituksen hallinta • Käytettävästä materiaalista muotoilemisen hallinta • Materiaalien muotoutuvuusominaisuuksien tunteminen <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely ja työssäoppiminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktivoivien menetelmin • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p> <p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asiakaspalvelutilanteissa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia. Hän tekee myymälässä somistuksia ja/tai</p>	

<p>esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia) Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
<p>AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
<p>AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA</p>
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Muotoilu- ja valmistustehtävissä toimiminen 15 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
<p>NÄYTÖN KUVAUS</p>
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä muotoilukokeiluja ja valmistamalla ainakin osittain muotoillun tuotteen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>
<p>NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA</p>
<p>Muotoilun hyödyntäminen tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa.</p>
<p>NÄYTTÖYMPÄRISTÖT</p>
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai -yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>
<p>NÄYTÖN ARVIOIJAT</p>
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat: ☒ Alan opettaja(t) ☒ Työelämän edustaja (t) ☒ Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät: ☒ Alan opettaja(t) ☐ Työelämän edustajat ☒ em. yhdessä</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on</p>

kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Muotoilun työprosessin hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ohjattuna muotoiltavan tuotteen työn kulkua
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee muotoiltavan tuotteen työn kulkua omatoimisesti ja etenee työvaiheesta toiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee muotoiltavan tuotteen työn kulun ja sovittaa työnsä työympäristön muuhun toimintaan niin että työ etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Materiaalien muotoutumisen hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjatusti muotoilukokeiluja eri materiaaleista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee muotoilukokeiluja omatoimisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee muotoilukokeiluja monipuolisesti ja yhdistää materiaaleja toisiinsa ottaen huomioon niiden muotoutuvuuden

Muotoilun ja kaavoituksen hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tuotteita tai niiden osia ohjatusti tekee muotoilusta leikkuukaavat ja valmistaa tuotteen kaavoilla ohjatusti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tuotteita tai niiden osia sujuvasti toistuvissa työtilanteissa tekee muotoilusta leikkuukaavat ja valmistaa tuotteen kaavoilla omatoimisesti ja sujuvasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tuotteita tai niiden osia soveltaen taitoaan myös uusissa työtilanteissa yhdistää erilaisia muotoilutapoja ja valitsee työtapoja perustellusti

Käytettävästä materiaalista muotoilemisen hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tuotteita tai niiden osia suoraan käytettävästä materiaalista ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tuotteita tai niiden osia suoraan käytettävästä materiaalista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee sujuvasti erilaisia muotoilutapoja käyttäen tuotteita tai niiden osia suoraan käytettävästä materiaalista.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalien muotoutuvuusominaisuuksien tunteminen

Tyydyttävä T1	• tunnistaa ohjatusti materiaalien muotoutuvuusominaisuuksia
Hyvä H2	• tuntee kuiduista ja kankaan rakenteesta johtuvia muotoutuvuusominaisuuksia
Kiitettävä K3	• valitsee tuotteisiin muotoutuvuudeltaan sopivia materiaaleja.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	• arvioi oppimistaan valmiiden kriteereiden perusteella
Hyvä H2	• arvioi oppimistaan omin sanoin
Kiitettävä K3	• arvioi oppimistaan ja etsii uusia toimintatapoja oppimisen helpottamiseksi.

2.5.KAIKILLE VALINNAISET AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

MYYNTIPALVELUN TOTEUTTAMINEN	15 OSP
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yrityksen tuotetietoutta • Määritellä asiakkaan vartalotyypin ja koon tai sisustustekstiilin koon ja muodon • Esitellä asiakkaalle tämän tyyliin sopivia vaatteita, asusteita, asukokonaisuuksia tai sisustustekstiilejä • Valita tilanteeseen ja käyttötarkoitukseen sopivan asun, asusteita, asukokonaisuuden tai sisustustekstiilejä • Tehdä myyntityöhön kuuluvia aputehtäviä • Palvella asiakkaita • Tehdä somistuksia tai esillepanoja • Käyttäytyä kohteliaasti • Toimia työryhmän jäsenenä 	
TUTKINNON OSA KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myyntityö ja aputehtävät • Asiakaspalvelu • Koon määrittäminen • Somistus ja esillepano • Tuotetietouden hallinta (materiaalit, tuoteselosteet, myytävät tuotteet ja tuotemerkit ja tuotteiden kokomerkinnot) • Tyylien tuntemus • Tilanteen ja käyttötarkoituksen tuntemus • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka <p>Toteuttamistavat: Kontaktiopetus, itsenäinen työskentely ja työssäoppiminen</p>	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen</p>	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen. Tässä tutkinnon osassa tai opintojaksossa oppimista arvioidaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivoinnin ja aktiivisten menetelmien • opiskelijan vahvuuksia korostaen • ammattitaitovaatimuksiin verraten • opiskelijan itsearviointitaitoja kehittäen • suullista ja kirjallista palautetta antaen <p>Numeraalista arviointia ei oppimisesta anneta. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Opintojaksot, työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.</p>	

<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta sekä tarvittaessa muusta arvioinnista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö (pääasiallinen osaamisen arvioinnin menetelmä): Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asiakaspalvelutilanteessa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia. Hän tekee myymälässä somistuksia ja/tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p> <p>Muu osaamisen arviointi (täydentää tarvittaessa osaamisen arviointia) Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.</p>
AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkinnon osan tavoitteisiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin perehdyttäminen • Arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta tiedottaminen
AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIONTINA
<p>Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon vaatetuksen osaamisalan Myyntipalvelun toteuttaminen 15 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.</p>
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asiakaspalvelutilanteessa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia. Hän tekee myymälässä somistuksia ja /tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.</p>
NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA
<p>Asukokonaisuuksien tai tuotteiden esittely ja myynti asiakkaalle</p>
NÄYTTÖYMPÄRISTÖT
<p>Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin tai työryhmän tai –yhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö. Ammattiosaamisen näyttö annetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.</p>
NÄYTÖN ARVIOIJAT
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.</p> <p>Arviointikeskusteluun osallistuvat:</p> <p>(x) Alan opettaja(t) (x) Työelämän edustaja (t) (x) Opiskelija tekee itsearvioinnin</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:</p>

- (x) Alan opettaja(t)
 () Työelämän edustajat
 (x) em. yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Myyntityön aputehtävien hallinta (esim. hyllytys, hälyttäminen, siivous, järjestäminen)

Tyydyttävä T1	• tekee annetut tehtävät ohjattuna
Hyvä H2	• tekee annetut tehtävät itsenäisesti
Kiitettävä K3	• tekee annetut tehtävät itsenäisesti ja joutuisasti

Asiakaspalvelu

Tyydyttävä T1	• palvelee ohjattuna asiakasta kohteliaasti
Hyvä H2	• keskeyttää muun työn asiakaspalvelutilanteen takia ja palvelee asiakasta kohteliaasti
Kiitettävä K3	• palvelee asiakasta aktiivisesti, vuorovaikutteisesti ja hienotunteisesti

Koon määrittäminen

Tyydyttävä T1	• kysyy asiakkaan koon, tai asiakas sovittaa useita kokoja • etsii tai kysyy apua löytääkseen asiakkaan tarvitseman koon
Hyvä H2	• löytää asiakkaalle sopivan kysymällä koon, mittaamalla tai sovittamalla vierekkäisiä kokoja • löytää asiakkaan tarvitseman koon itsenäisesti
Kiitettävä K3	• arvioi asiakkaan koon ja/tai vartalo-tyypin oikein • antaa nopeasti oikean kokoisin tuotteen asiakkaalle.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Somistus tai esillepano

Tyydyttävä T1	• tekee annettujen ohjeiden mukaan somistuksia ja/ tai esillepanoja tai kysyy neuvoa
Hyvä H2	• tekee itsenäisesti hyviä esillepanoja ja/tai somistuksia
Kiitettävä K3	• tekee itsenäisesti ja joutuisasti esillepanoja ja/tai somistuksia.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietouden hallinta (esim. materiaalit, tuoteselosteet, myytävät tuotteet ja tuotemerkit ja tuotteiden kokomerkinnät)

Tyydyttävä T1	• löytää vaadittavan tiedon kysymällä tai etsimällä, uusissa tilanteissa vaatii ohjausta
Hyvä H2	• löytää itsenäisesti tuotetiedon ja tunnistaa symbolit sekä osaa selvittää tuotetietoa asiakkaalle
Kiitettävä K3	• löytää itsenäisesti ja joutuisasti tuotetiedon ja tunnistaa symbolit sekä osaa luontevasti selvittää tuotetiedon asiakkaalle

Tyylin tulkinta

Tyydyttävä T1	• yhdistää samantyyliisiä tuotteita mallin mukaan
Hyvä H2	• esittelee tai yhdistää asiakasta miellyttäviä tuotteita
Kiitettävä K3	• yhdistää asiakkaan tyyliin sopivia kokonaisuuksia joutuisasti

Tilanteen ja käyttötarkoituksen tuntemus

Tyydyttävä T1	• tarvitsee ohjausta tilanteen ja käyttötarkoituksen määrittämisessä asiakkaan tarpeisiin
Hyvä H2	• tietää tai/ja soveltaa tietoa tilanteen ja käyttötarkoituksen tuntemuksessa asiakkaan tarpeisiin
Kiitettävä K3	• soveltaa tarkoituksenmukaisesti tietoa tilanteen ja käyttötarkoituksen tuntemuksessa asiakkaan tarpeisiin.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1	• toimii työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	• toimii työryhmän jäsenenä ottaen muut jäsenet huomioon
Kiitettävä K3	• osaa työskennellä vastuullisesti sekä ryhmässä että itsenäisesti

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	• käyttäytyy asiallisesti ja noudattaa työaikoja
Hyvä H2	• käyttäytyy asiallisesti ja hyvien käyttäytymistapojen mukaan sekä noudattaa työaikoja
Kiitettävä K3	• käyttäytyy asiallisesti ja hyvien käyttäytymistapojen ja tilanteen mukaan sekä noudattaa työaikoja ja osaa sopia poikkeamista.